

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 24. april 2024
(OR. en)

9075/24

Interinstitutionel sag:
2023/0046(COD)

CODEC 1136
TELECOM 157
COMPET 442
MI 423
PE 110

ORIENTERENDE NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Vedr.:	Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU (forordning om gigabitinfrastruktur) – Resultat af Europa-Parlamentets førstebehandling (den 22.-25. april 2024 i Strasbourg)

I. INDLEDNING

I overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 294 i TEUF og den fælles erklæring om den praktiske gennemførelse af den fælles beslutningsprocedure¹ har der fundet en række uformelle kontakter sted mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen for at nå til enighed om denne sag ved førstebehandlingen.

I denne forbindelse fremsatte formanden for Udvalget om Industri, Forskning og Energi (ITRE), Cristian-Silviu BUȘOI (EPP, RO), på vegne af ITRE et kompromisændringsforslag (ændringsforslag nr. 2) til ovennævnte forslag til forordning, som Alin MITUȚA (RE, RO) havde udarbejdet et udkast til betænkning om. Der var opnået enighed om dette ændringsforslag under ovennævnte uformelle kontakter. Der blev ikke fremsat andre ændringsforslag.

¹ EUT C 145 af 30.6.2007, s. 5.

II. AFSTEMNING

Ved afstemningen den 23. april 2024 vedtog plenarforsamlingen kompromisændringsforslaget (ændringsforslag 2) til ovennævnte forslag til forordning. Det således ændrede kommissionsforslag udgør Parlamentets førstebehandlingsholdning, som er indeholdt i dets lovgivningsmæssige beslutning, jf. bilaget til denne note².

Parlamentets holdning svarer til, hvad institutionerne tidligere var blevet enige om. Rådet skulle således kunne godkende Parlamentets holdning.

Retsakten vil derefter blive vedtaget med den ordlyd, der svarer til Parlamentets holdning.

² Den udgave af Parlamentets holdning, der findes i den lovgivningsmæssige beslutning, er forsynet med angivelse af de ændringer, der er foretaget i Kommissionens forslag. Tilføjelser til Kommissionens tekst er fremhævet med *fed skrift og kursiv*. Udgået tekst er markeret med "■".

P9_TA(2024)0292

Foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation (forordning om gigabitinfrastruktur)

Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutning af 23. april 2024 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU (forordning om gigabitinfrastruktur) (COM(2023)0094 – C9-0028/2023 – 2023/0046(COD))

(Almindelig lovgivningsprocedure: førstebehandling)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådet (COM(2023)0094),
 - der henviser til artikel 294, stk. 2, og artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, på grundlag af hvilke Kommissionen har forelagt forslaget for Parlamentet (C9-0028/2023),
 - der henviser til artikel 294, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,
 - der henviser til den begrundede udtalelse, som inden for rammerne af protokol nr. 2 om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet er blevet forelagt af det italienske deputeretkammer, om, at udkastet til lovgivningsmæssig retsakt ikke overholder nærhedsprincippet,
 - der henviser til udtalelse af 12. juli 2023 fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹,
 - der henviser til, at det kompetente udvalg har godkendt den foreløbige aftale i henhold til forretningsordenens artikel 74, stk. 4, og at Rådets repræsentant ved skrivelse af 16. februar 2024 forpligtede sig til at godkende Europa-Parlamentets holdning, jf. artikel 294, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
 - der henviser til forretningsordenens artikel 59,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om Industri, Forskning og Energi (A9-0275/2023),
1. vedtager nedenstående holdning ved førstebehandling;

¹ EUT C 349 af 29.9.2023, s. 116.

2. anmoder om fornyet forelæggelse, hvis Kommissionen erstatter, i væsentlig grad ændrer eller agter i væsentlig grad at ændre sit forslag;
3. pålægger sin formand at sende Parlamentets holdning til Rådet og Kommissionen samt til de nationale parlamenter.

Europa-Parlamentets holdning fastlagt ved førstebehandlingen den 23. april 2024 med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/... om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation, om ændring af forordning (EU) 2015/2120 og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU (forordningen om gigabitinfrastruktur)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹,

efter den almindelige lovgivningsprocedure², og

¹ EUT C 349 af 29.9.2023, s. 116.

² Europa-Parlamentets holdning af 23.4.2024.

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den digitale økonomi har givet anledning til gennemgribende ændringer af det indre marked i løbet af det seneste årti. Unionens mål er en digital økonomi, der sikrer holdbare økonomiske og sociale fordele baseret på førsteklasses, *pålidelig* og sikker konnektivitet for alle overalt i Europa, *herunder i landdistrikter, afsidesliggende og tyndtbefolkede regioner samt i transportkorridorer*. Næsten alle sektorer i en moderne og innovativ økonomi er afhængige af en digital infrastruktur af høj kvalitet baseret på et net med meget høj kapacitet som defineret i artikel 2, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972³ ("VHC-net"). Den *kan sikre innovative tjenester, mere effektive forretningsaktiviteter og intelligente, bæredygtige og digitale samfund og samtidig bidrage til at nå Unionens klimamål*. Den er af strategisk betydning for den sociale og territoriale samhørighed og generelt for Unionens konkurrenceevne og *modstandsdygtighed og dens suverænitet* og lederskab på det *digitale* område. *Digitalisering har en gennemgribende indvirkning på det daglige sociale, økonomiske, politiske og kulturelle liv for alle mennesker i Unionen. I den forbindelse kan begrænset adgang og utilstrækkelig netudbygning øge de sociale uligheder og dermed skabe en ny digital kløft mellem de mennesker, der fuldt ud kan drage fordel af en effektiv og sikker digital konnektivitet, der giver dem adgang til en bred vifte af tjenester, og de mennesker, der ikke kan. I den forbindelse bør udrulning af VHC-net i landdistrikter, afsidesliggende og tyndtbefolkede regioner samt i socialt boligbyggeri være en prioritet for offentlige investeringsprojekter som et centralt aspekt for social inklusion*. Derfor bør fysiske og juridiske personer i den private og den offentlige sektor have mulighed for at være en del af den digitale økonomi.

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (EUT L 321 af 17.12.2018, s. 36).

- (2) Den hurtige udvikling af teknologier, den eksponentielle vækst i bredbåndstrafikken og den stigende efterspørgsel efter avanceret konnektivitet med meget høj kapacitet er blevet yderligere fremskyndet under covid-19-pandemien. Som følge heraf er de mål, der blev fastsat i Kommissionens meddelelse af 19. maj 2010 med titlen "En digital dagsorden for Europa", for det meste blevet opfyldt, men de er også blevet forældede. Andelen af husstande, der har internetadgang med en hastighed på 30 Mbit/s, er steget fra 58,1 % i 2013 til 90 % i 2022. Adgang til kun 30 Mbit/ser dog ikke længere en fremtidssikret hastighed og er ikke i overensstemmelse med de nye mål i direktiv (EU) 2018/1972 om at sikre konnektivitet og udbredt adgang til **VHC-net**. Derfor fastsatte Unionen ved Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2022/2481⁴ ajourførte mål for 2030, som bedre svarer til de forventede konnektivitetsbehov i fremtiden, hvor alle europæiske husstande bør være dækket af et gigabitnet og alle befolkede områder af **næste generation af trådløse højhastighedsnet med en ydeevne, der mindst svarer til 5G**.

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2022/2481 af 14. december 2022 om etablering af politikprogrammet for det digitale årti 2030 (EUT L 323 af 19.12.2022, s. 4).

- (3) For at nå disse mål er der behov for politikker, der fremskynder og **forenkler** etableringen af og nedbringer omkostningerne ved udrulningen af faste og trådløse net med meget høj kapacitet i hele Unionen, herunder korrekt planlægning, **øget** koordinering og **etablering af forenkledede og strømlinede tilladelsesprocedurer som en måde at reducere** den administrative byrde på **for både operatører og nationale myndigheder**.
- (4) **Det er vigtigt at integrere rum- og jordbaseret infrastruktur med henblik på udrulningen af konnektivitet og forberedelse af den næste bølge af digital infrastruktur, der sætter Unionen i stand til at føre an. Den seneste tekniske udvikling har gjort det muligt at udvikle konstellationer af satellitter til kommunikation og gradvis tilbyde konnektivitetstjenester med høj hastighed og relativt lav latenstid, som muliggør konnektivitet og øger samhørigheden i hele Unionen, herunder dens regioner i den yderste periferi og i landdistrikter og afsidesliggende og tyndtbefolkede områder. I den forbindelse kan der tages hensyn til de ressourcer, der stilles til rådighed ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/588⁵, og navnlig de potentielle kommercielle muligheder for internetadgang baseret på fremtidige konstellationer af satellitter, i planlægningen og udrulningen af faste og trådløse net med meget høj kapacitet i hele Unionen, og de kan, hvor det er muligt, bidrage til udrulningen af VHC-net. Det er vigtigt at understrege, at der med satellitbaseret konnektivitet også følger jordbaserede elementer, hvis etablering nærværende forordning kan lette.**

⁵ **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/588 af 15. marts 2023 om oprettelse af EU-programmet for sikker konnektivitet for perioden 2023-2027 (EUT L 79 af 17.3.2023, s. 1).**

- (5) Udrulningen af VHC-net i hele Unionen kræver betydelige investeringer, hvoraf en væsentlig andel udgør dækning af omkostningerne i forbindelse med anlægsarbejdet. Fællesudnyttelse af fysisk infrastruktur vil begrænse behovet for bekostelige anlægsarbejder og gøre udrulningen af avancerede bredbåndsnet mere effektiv.
- (6) En stor del af omkostningerne ved etablering af **VHC-net** kan tilskrives manglende effektivitet i udrulningsprocessen i forbindelse med: a) brugen af eksisterende passiv infrastruktur såsom kabelkanaler, føringskanaler, mandehuller, gadeskabe, pæle, master, antenneanlæg og andre bærende konstruktioner, b) flaskehalse i koordineringen af anlægsarbejder, ***der udføres af netoperatører eller offentlige organer***, c) byrdefulde ***og langvarige*** administrative procedurer for udstedelse af tilladelser og d) flaskehalse i forbindelse med etablering af net i bygninger, hvilket fører til store finansielle hindringer, navnlig i landdistrikterne.

- (7) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU⁶, der blev vedtaget som reaktion på behovet for at nedbringe omkostningerne ved udrulning af bredbåndsnet, omfattede foranstaltninger vedrørende fællesudnyttelse af infrastruktur, koordinering af anlægsarbejder og mindske af den administrative byrde. For yderligere at lette udrulningen af **VHC-net**, herunder fibernet og 5G, opfordrede Det Europæiske Råd i sine konklusioner om Europas digitale fremtid i støbeskeen af 9. juni 2020 til udformning af yderligere foranstaltninger til støtte for de eksisterende og kommende behov for netudrulning, herunder ved en revision af direktiv 2014/61/EU.
- (8) Foranstaltningerne i direktiv 2014/61/EU har bidraget til billigere etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Disse foranstaltninger bør imidlertid styrkes **og strømlines** med henblik på yderligere at reducere omkostningerne og fremskynde etableringen af nettene.
- (9) Foranstaltninger, der sigter mod at udnytte eksisterende offentlig og privat infrastruktur mere effektivt og reducere omkostningerne og hindringerne i forbindelse med udførelsen af nye anlægsarbejder, bør bidrage væsentligt til at sikre en hurtig og omfattende udrulning af **VHC-net, herunder i landdistrikter, afsidesliggende eller tyndtbefolkede områder samt i transportkorridorer**. Disse foranstaltninger bør opretholde en effektiv konkurrence og må ikke være til skade for sikkerheden og driften af den eksisterende infrastruktur **eller folkesundheden og miljøet. Der bør tages hensyn til hensigtsmæssige metoder og videnskabelige data**.

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation (EUT L 155 af 23.5.2014, s. 1).

- (10) Nogle medlemsstater har vedtaget foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved udrulning af bredbåndsnet, herunder ved at gå videre end bestemmelserne i direktiv 2014/61/EU. Disse foranstaltninger er dog meget forskellige fra medlemsstat til medlemsstat og har ført til forskellige resultater i Unionen. Hvis nogle af disse foranstaltninger indføres i stor målestok på EU-plan og kombineres med nye styrkede foranstaltninger, vil det kunne bidrage væsentligt til et mere velfungerende digitalt indre marked. Desuden forhindrer forskelle i reguleringsmæssige krav og inkonsekvent gennemførelse af EU-reglerne undertiden et samarbejde på tværs af forsyningsselskaber. Forskellene kan også skabe adgangsbarrierer for nye foretagender, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet eller tilhørende faciliteter som defineret i artikel 2, nr. 29), i direktiv (EU) 2018/1972 (operatør). Disse forskelle kan også blokere for nye forretningsmuligheder, hvilket hindrer udviklingen af et indre marked for brug og etablering af fysisk infrastruktur til **VHC-net**. Desuden dækker de foranstaltninger, der er meddelt i de nationale køreplaner og gennemførelsesrapporter, som medlemsstaterne har vedtaget i henhold til Kommissionens henstilling (EU) 2020/1307⁷, ikke alle områder af direktiv 2014/61/EU, og de forskellige spørgsmål behandles ikke alle på en konsekvent og fuldstændig måde. Dette til trods for, hvor vigtigt det er at træffe foranstaltninger i hele udrulningsprocessen og på tværs af alle sektorer for at opnå en sammenhængende og betydelig virkning. ***Medlemsstaterne bør tilskyndes til fortsat at gennemføre de bedste praksisser, der er angivet i henstilling (EU) 2020/1307 og kan lette gennemførelsen af denne forordning i overensstemmelse med princippet om minimumsharmonisering.***

⁷ Kommissionens henstilling (EU) 2020/1307 af 18. september 2020 om en fælles EU-værktøjskasse til at reducere omkostningerne ved udrulning af net med meget høj kapacitet og sikre rettidig og investeringsvenlig adgang til 5G-radiofrekvenser med henblik på at fremme konnektivitet til støtte for den økonomiske genopretning efter covid-19-krisen i Unionen (EUT L 305 af 21.9.2020, s. 33).

- (11) Denne forordning tager sigte på at styrke og harmonisere gældende rettigheder og forpligtelser i hele Unionen for at fremskynde udrulningen af ***VHC-net og koordineringen på tværs af sektorer, herunder backbonenet og næste generation af trådløse højhastighedsnet med en ydeevne, der mindst svarer til 5G***. På grund af den vedvarende fragmentering af markederne for elektronisk kommunikation ■ er foretagender, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde elektroniske kommunikationsnet, ude af stand til at opnå stordriftsfordele. ***Manglende konnektivitet af høj kvalitet i Unionen*** kan få en kraftig indvirkning i efterfølgende led i grænseoverskridende handel og levering af tjenester, da mange tjenester kun kan leveres, hvis der er etableret et net med tilstrækkelig høj kapacitet i hele Unionen. Selv om denne forordning sikrer mere lige vilkår, forhindrer den ikke medlemsstaterne i at indføre eller opretholde nationale ***regler***, der overholder EU-retten, og som har til formål at fremme fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur, eller som muliggør en mere effektiv ***og hurtigere*** etablering af ny fysisk infrastruktur ved at supplere ***eller gå videre*** end de rettigheder og forpligtelser, der fastsættes i denne forordning, ***og levere løsninger til at nå dens mål***. Medlemsstaterne kan f.eks. ***vedtage sådanne strengere eller mere detaljerede regler for at reducere fristen for at udstede eller give afslag på tilladelser, der er nødvendige med henblik på etablering, indføre supplerende tilladelsesundtagelser***, udvide bestemmelserne om koordinering af anlægsarbejder til også at omfatte privatfinansierede projekter eller ***kræve***, at der gives flere oplysninger om fysisk infrastruktur eller planlagte anlægsarbejder til et centralt informationssted i elektronisk format, ***udvide bestemmelserne om adgang til at omfatte eksisterende fysisk infrastruktur til privatejede bygninger samt indføre yderligere foranstaltninger, der skal fremskynde procedurerne for udstedelse af tilladelse***, forudsat at de ikke er i strid med EU-retten, herunder bestemmelserne i denne forordning.

- (12) Af hensyn til retssikkerheden, herunder vedrørende specifikke reguleringsmæssige foranstaltninger, der indføres i henhold til **del II**, afsnit II, kapitel II-IV, i direktiv (EU) 2018/1972, **Kommissionens** direktiv 2002/77/EF⁸ og **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2555**⁹, bør bestemmelserne i **disse** direktiver have forrang for denne forordning. **Denne forordning berører ikke de nationale tilsynsmyndigheders mulighed for at opretholde eller indføre foranstaltninger, der falder uden for denne forordnings anvendelsesområde, såsom adgangsforpligtelser i forbindelse med bygningsinternt ledningsnet i overensstemmelse med direktiv (EU) 2018/1972.**

⁸ Kommissionens direktiv 2002/77/EF af 16. september 2002 om konkurrence på markederne for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EFT L 249 af 17.9.2002, s. 21).

⁹ **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2555 af 14. december 2022 om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen, om ændring af forordning (EU) nr. 910/2014 og direktiv (EU) 2018/1972 og om ophævelse af direktiv (EU) 2016/1148 (NIS 2-direktivet) (EUT L 333 af 27.12.2022, s. 80).**

- (13) Det kan være betydelig mere effektivt for operatørerne, navnlig nye aktører på markedet, at genbruge eksisterende fysisk infrastruktur, herunder infrastruktur fra andre forsyningsarter, til udrulning af **VHC-net** eller tilhørende faciliteter. Dette er navnlig tilfældet i områder, hvor der ikke findes egnede elektroniske kommunikationsnet, eller hvor det måske ikke er økonomisk overkommeligt at bygge ny fysisk infrastruktur. Desuden kan synergier på tværs af sektorer i væsentlig grad mindske behovet for anlægsarbejder i forbindelse med etablering af VHC-net. Genbrug af infrastruktur kan også reducere de sociale og miljømæssige omkostninger, der er forbundet med disse arbejder, såsom forurening, støj og trafikpropper. Denne forordning bør derfor finde anvendelse ikke alene på operatører, men også på ejere af vidtstrakt og allestedsnærværende fysisk infrastruktur eller indehavere af rettigheder til brug af sådan infrastruktur, der kan huse elementer af elektroniske kommunikationsnet, såsom fysiske net til el-, gas- eller vandforsyning, kloakerings- og dræningssystemer samt varme og transport. Når der er tale om rettighedshavere, ændrer dette ikke tredjemands ejendomsret *eller begrænser udøvelsen af sådanne rettigheder. I givet fald bør lejerers rettigheder også tages i betragtning med henblik herpå.*

- (14) For at fremme udrulningen af *VHC-net* på det indre marked bør denne forordning fastsætte rettigheder for foretagender, der udbyder offentlige elektroniske kommunikationsnet eller tilhørende faciliteter (herunder foretagender af offentlig karakter), til at få adgang til fysisk infrastruktur, uanset dens placering, på fair og rimelige vilkår i overensstemmelse med den normale udøvelse af ejendomsretten. Forpligtelsen til at give adgang til fysisk infrastruktur bør ikke berøre rettighederne for ejeren af den grund eller den bygning, hvor infrastrukturen er placeret.

- (15) I betragtning af den hurtige fremvækst af foretagender, som ***primært udbyder tilhørende faciliteter*** såsom "masteselskaber", og deres stadig vigtigere rolle som udbydere af adgang til fysisk infrastruktur, der er egnet til at installere elementer af trådløse elektroniske kommunikationsnet, f.eks. 5G, bør navnlig definitionen af "netoperatør" udvides, så den ud over at omfatte foretagender, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde elektroniske kommunikationsnet, og operatører af andre typer net såsom transport-, gas- eller elektricitetsnet også omfatter foretagender, der udbyder tilhørende faciliteter, og som således bør være omfattet af alle de forpligtelser og fordele, der fastsættes i denne forordning, undtagen bestemmelserne om bygningsintern fysisk infrastruktur og adgang.
- For at sikre kontinuiteten af ydelser og forudsigelighed med hensyn til planlagt etablering af tilhørende faciliteter bør juridiske personer, som primært er aktive som lejere af jord eller indehavere af andre rettigheder til jord end ejendomsrettigheder, hvorpå der efter planen skal installeres eller er installeret faciliteter med henblik på etablering af elementer af VHC-net, eller som forvalter lejekontrakter på vegne af jordejere, og operatører forhandle om adgang til jorden i god hensigt og underrette de nationale tilsynsmyndigheder om deres aftaler, herunder den forhandlede pris, som, hvis det er relevant, bør afspejle markedsforholdene. For at lette sådanne forhandlinger kunne medlemsstaterne udarbejde vejledning, navnlig om prisen for adgang til jorden.***

- (16) ***Medlemsstaterne bør kunne udvide de forpligtelser, der er fastsat i denne forordning, til at indbefatte organer, som ikke er omfattet af dens anvendelsesområde, såsom organisatoriske enheder, som ikke ved lov har status som juridisk person, men som har rets- og handleevne og kan deltage fuldt ud i økonomiske transaktioner, eller foretagender, der har koncession fra offentlige organer.***
- (17) Da nettenes fysiske faciliteter ikke adskiller sig væsentligt fra hinanden, kan de ofte huse en bred vifte af elementer af elektroniske kommunikationsnet samtidig, uden at dette påvirker den primære tjeneste og med minimale tilpasningsomkostninger. Disse elementer omfatter dem, der kan levere bredbåndsadgangstjenester med hastigheder på mindst 100 Mbit/s i overensstemmelse med princippet om teknologineutralitet. Derfor kan fysisk infrastruktur, der alene har til formål at huse andre elementer i et net uden i sig selv at blive et aktivt element i nettet, i princippet anvendes til at huse elektroniske kommunikationskabler, elektronisk kommunikationsudstyr eller ethvert andet element i elektroniske kommunikationsnet uanset infrastrukturens aktuelle anvendelse eller ejerskabsforhold, sikkerhedsmæssige hensyn eller de fremtidige forretningsinteresser for ejeren af infrastrukturen. Den fysiske infrastruktur i offentlige elektroniske kommunikationsnet kan i princippet også anvendes til at huse elementer af andre net. Derfor bør operatører af offentlige elektroniske kommunikationsnet i relevante tilfælde kunne give adgang til deres net, således at der kan etableres andre net. ***Medlemsstaterne bør kunne fastsætte formelle administrative krav til disse anmodninger om adgang såsom vedrørende formen for sådanne anmodninger eller for kontraktudkastet eller for projektudkastet i forbindelse med installation af VHC-net.*** Uden at det berører den specifikke almene interesse, der knytter sig til varetagelsen af den primære tjeneste, bør synergivirkninger mellem netoperatører samtidig fremmes for at bidrage til at opfylde de digitale mål, der er fastsat i afgørelse (EU) 2022/2481.

- (18) Fysiske infrastrukturelementer, der ejes eller kontrolleres af offentlige organer, **herunder når de forvaltes af en enhed, som er blevet pålagt at udføre opgaver på vegne af disse offentlige organer**, kan, selv når de ikke er en del af et net, også huse elementer af elektroniske kommunikationsnet og bør **i sådanne tilfælde**, bortset fra i begrundede undtagelsestilfælde, gøres tilgængelige for at lette installationen af netelementer i **VHC-net**, navnlig trådløse net. Eksempler på fysiske infrastrukturelementer er bygninger, **herunder deres tage og dele af deres facader**, indgange til bygninger og alle andre aktiver, herunder gadeinventar såsom lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte **og vejafgiftsportaler**, samt bus- og sporvejsstoppesteder, metro- **og togstationer og tunneller**. Det er op til medlemsstaterne **i samarbejde med de regionale og lokale myndigheder** at fastlægge bestemte **kategorier af fysisk infrastruktur**, der ejes eller kontrolleres af offentlige organer på deres områder, og for hvilke der ikke kan pålægges adgangsforpligtelser, f.eks. af hensyn til arkitektonisk, historisk, religiøs **eller miljømæssig værdi, national sikkerhed eller færdselssikkerhed**. **For at sikre offentlighedens accept og bæredygtig udrulning bør den visuelle virkning af netelementer i VHC-net være minimal.**

- (19) *På den ene side risikerer hele områder, navnlig i landdistrikter, at stå uden konnektivitet, fordi den offentlige infrastruktur ikke tillader eller ikke er egnet til installation af elementer af VHC-net. På den anden side findes der erhvervsbygninger, som er det eneste alternativ til at huse sådanne elementer. For at sikre konnektivitet i afsidesliggende og tyndtbefolkede områder og bygge bro over kløften for digital dækning mellem landdistrikter og bymæssige områder, samtidig med at en indgriben i privat ejendom holdes på et minimum, hvis der ikke findes noget alternativ til udvikling af VHC-net i det pågældende område, kunne medlemsstaterne, såfremt visse specifikke betingelser er opfyldt, fastsætte, at ejere af private erhvervsbygninger beliggende i landdistrikter eller afsidesliggende områder bør give operatører adgang til sådanne bygninger på fair og rimelige vilkår og betingelser og til priser, der afspejler markedsforholdene. Denne forpligtelse vil kun finde anvendelse, hvis alle følgende betingelser er opfyldt: Der findes ikke noget VHC-net af samme type – fast eller mobilt – svarende til det, som den adgangssøgende har til hensigt at udrulle, i det pågældende område, og der er ingen forudgående planer herom på grundlag af oplysninger indsamlet via det centrale informationssted, som forelå på datoen for anmodningen, og ikke nogen tilgængelig eksisterende fysisk infrastruktur, der ejes eller kontrolleres af netoperatører eller offentlige organer, og som er teknisk egnet til at huse elementer af VHC-net i det pågældende område.*

- (20) Denne forordning bør ikke berøre eventuelle særlige beskyttelsesforanstaltninger, der er nødvendige for at garantere den ***nationale sikkerhed***, sikkerheden og folkesundheden samt netsikkerheden og nettenes integritet, særlig for så vidt angår kritisk infrastruktur som defineret i national ret, og for at sikre, at en netoperatørs ***eller et offentligt organs*** primære tjeneste ikke påvirkes, navnlig i net, der anvendes til levering af drikkevand. Generelle regler i national lovgivning, der forbyder netoperatører at forhandle aftaler om adgang til fysisk infrastruktur for foretagender, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde elektroniske kommunikationsnet eller tilhørende faciliteter, kunne imidlertid forhindre, at der skabes et marked for adgang til fysisk infrastruktur. Sådanne generelle regler bør derfor ophæves. Samtidig bør de foranstaltninger, der fastsættes i denne forordning, ikke forhindre medlemsstaterne i at give forsyningsvirksomheder et incitament til at give adgang til deres infrastruktur ved at bestemme, at indtægter fra en sådan adgang udelukkes fra grundlaget for beregningen af slutbrugertariffer for deres primære aktivitet eller aktiviteter i overensstemmelse med gældende EU-ret.

- (21) Af hensyn til retssikkerheden og for at undgå en uforholdsmæssigt stor byrde for netoperatørerne som følge af den samtidige anvendelse af to forskellige ordninger for adgang til den samme fysiske infrastruktur bør fysisk infrastruktur, der er omfattet af adgangsforpligtelser pålagt af de nationale tilsynsmyndigheder i henhold til direktiv (EU) 2018/1972, eller adgangsforpligtelser, der følger af anvendelsen af EU-statsstøtteregele, ikke være omfattet af adgangsforpligtelserne i denne forordning, så længe sådanne adgangsforpligtelser er gældende. Denne forordning bør dog finde anvendelse, når en national tilsynsmyndighed har pålagt en adgangsforpligtelse i henhold til direktiv (EU) 2018/1972, som begrænser brugen af den pågældende fysiske infrastruktur. Dette kunne f.eks. forekomme, når en operatør, der planlægger at tilslutte basisstationer, anmoder om adgang til eksisterende fysisk infrastruktur, der er omfattet af adgangsforpligtelser på engrosmarkedet for dedikeret kapacitet som omhandlet i Kommissionens henstilling (EU) 2020/2245¹⁰.

¹⁰ Kommissionens henstilling (EU) 2020/2245 af 18. december 2020 om relevante produkt- og tjenestemarkeder inden for den elektroniske kommunikationssektor, der kan forhåndsreguleres i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation, 18.12.2020, C(2020) 8750 (EUT L 439 af 29.12.2020, s. 23).

- (22) For at sikre proportionalitet og bevare investeringsincitamentet bør netoperatører og offentlige organer have ret til at nægte adgang til en bestemt fysisk infrastruktur af objektive og begrundede hensyn. Navnlig kan en fysisk infrastruktur, hvortil der anmodes om adgang, være teknisk uegnet på grund af særlige omstændigheder eller på grund af mangel på aktuelt tilgængelig plads eller fremtidige behov for plads, der er tilstrækkeligt dokumenteret i f.eks. offentligt tilgængelige investeringsplaner. For at undgå eventuel konkurrencefordrejning eller eventuelt misbrug af betingelserne for at nægte adgang bør et sådant afslag være behørigt begrundet og baseret på objektive og detaljerede begrundelser. Det vil f.eks. ikke anses for en objektiv begrundelse, hvis et foretagende, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde elektroniske kommunikationsnet, har etableret fysisk infrastruktur ved hjælp af koordinering af anlægsarbejder med en anden netoperatør, der ikke er operatør af elektroniske kommunikationsnet, og nægter at give adgang hertil på grund af en påstået mangel på plads til at huse elementer af **VHC-net** på grund af beslutninger truffet af foretagendet, som er under dens kontrol. I et sådant tilfælde kan der opstå konkurrencefordrejning, hvis der ikke findes andre VHC-net i det område, **som** anmodningen om adgang **potentielt** vedrører. Ligeledes kunne fællesudnyttelse af infrastruktur under særlige omstændigheder **skade** sikkerheden eller folkesundheden samt nettenes integritet og sikkerhed, herunder for så vidt angår kritisk infrastruktur, eller udgøre en risiko for leveringen af de tjenester, der primært leveres via den samme infrastruktur.

Hvis netoperatøren allerede **tilbyder passiv** fysisk adgang til elektroniske kommunikationsnet i engrosleddet, der opfylder den adgangssøgendes behov, såsom sort fiber eller ubundet fiber, kunne adgang til den underliggende fysiske infrastruktur desuden få negativ økonomisk betydning for netoperatørens forretningsmodel, navnlig for operatører, der kun er aktive på engrosmarkedet, og på **dennes** investeringsincitament **og dermed udgøre en hindring for en hurtig udrulning af VHC-net i landdistrikter og afsidesliggende områder. Denne forordning forhindrer ikke medlemsstaterne i at begrænse betingelserne for afslag på adgang på grundlag af eksistensen af det alternative tilbud om sort fiber eller ubundet fiber, hvis sådanne produkter på det relevante marked ikke udgør en brugbar alternativ mulighed for passiv fysisk adgang til elektroniske kommunikationsnet i engrosleddet. En ineffektiv duplikering af elementer af VHC-net, der udgør en risiko for de oprindelige investeringer og investeringsplaner, bør navnlig undgås i landdistrikter, hvor det muligvis ikke er økonomisk rentabelt at have mere end ét VHC-net i området, uden at det berører direktiv 2002/77/EF, forudsat at resultatet af en sådan afgørelse fortsat vil være i overensstemmelse med princippet om ligebehandling.** Ved vurderingen af, om vilkårene og betingelserne for sådanne andre tilgængelige midler til fysisk engrosadgang er fair og rimelige, bør der bl.a. tages hensyn til den underliggende forretningsmodel for det foretagende, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet, behovet for at undgå at styrke nogen af parternes eventuelle stærke markedsposition, **og hvorvidt adgangsudbyderen binder eller bundter adgangen med tjenester, der ikke er absolut nødvendige.**

- (23) *For at bevare investeringsincitamentet og undgå negative og utilsigtede økonomiske virkninger på first mover-operatørens forretningsmodel i forbindelse med udrulning af fiber til lokaliteten-net (FTTP), navnlig i landdistrikter, kan medlemsstaterne, hvis en tilsvarende grund til afslag allerede finder anvendelse i national ret, der overholder EU-retten, fastsætte, at hvis et foretagende, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde elektroniske kommunikationsnet, søger adgang til det eneste fibernet, der findes i dennes måldækningsområde, kan adgangsudbyderen nægte adgang til sin fysiske infrastruktur, hvis denne på fair og rimelige vilkår og betingelser tilbyder en brugbar alternativ mulighed for aktiv engrosadgang, som er egnet til levering af VHC-net. En sådan aktiv engrosadgang bør for den anmodende operatør sikre, at der findes VHC-net og mulighed for at levere tjenester med den kvalitet eller de karakteristika, der er iboende i VHC-net, og som er sammenlignelige med passiv adgang såsom i form af sort fiber eller ubundet fiber, for så vidt angår mulighederne for kvalitet eller karakteristika vedrørende tjenester. Derudover bør disse brugbare alternative muligheder for aktiv engrosadgang udbydes på et ikkeforskelsbehandlende og åbent grundlag. Med henblik herpå bør den operatør, der giver andre operatører adgang, anvende tilsvarende betingelser under tilsvarende forhold, og denne operatør bør udbyde tjenester og give oplysninger til andre operatører på samme betingelser og af samme kvalitet, som den giver for dennes egne tjenester eller for tjenester hidrørende fra dennes datterselskaber eller partnere, for at sikre ligebehandling og tilbyde lige muligheder til alle operatører, herunder den udbydende operatør.*

- (24) Hvis en operatør anmoder om adgang i et bestemt område, bør netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, lade genbrug af eksisterende fysisk infrastruktur ved at give et tilbud om fællesudnyttelse af deres faciliteter på fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, medmindre der nægtes adgang af objektive og begrundede hensyn. Offentlige organer bør også være forpligtet til at tilbyde adgang på ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser. Afhængigt af omstændighederne kan de betingelser, hvorpå en sådan adgang gives, være påvirket af flere faktorer. Sådanne faktorer omfatter: a) eventuelle ■ forebyggende beskyttelsesforanstaltninger, der skal træffes for at begrænse negative virkninger for netsikkerheden og nettenes integritet, b) eventuelle særlige ansvarsordninger i tilfælde af skader, c) anvendelsen af offentlig støtte af enhver art, der ydes til anlæg af infrastrukturen, herunder vilkår og betingelser, der er knyttet specifikt til støtten eller er fastsat i national ret, der overholder EU-retten, d) evnen til at levere eller stille infrastrukturkapacitet til rådighed for at opfylde public service-forpligtelser og e) eventuelle begrænsninger, der følger af nationale bestemmelser med sigte på at beskytte miljøet, **herunder minimere den visuelle virkning på infrastrukturen for at sikre offentlighedens accept**, folkesundheden og den offentlige sikkerhed eller for at opfylde målene for fysisk planlægning.

- (25) Investeringer i offentlige elektroniske kommunikationsnets eller tilhørende faciliteters fysiske infrastruktur bør bidrage direkte til at nå de mål, der er fastsat i afgørelse (EU) 2022/2481, og undgå opportunistisk *adfærd*. ***Da netoperatører, herunder operatører og forsyningsvirksomheder, og offentlige organer pålægges adgangsforpligtelser, bør kriterierne for at fastsætte fair og rimelige priser og undgå for høje priser tage hensyn til deres forskellige situationer og forretningsmodeller. For eksempel bør alle adgangsudbydere have en fair mulighed for at få dækket de omkostninger, som de pådrager sig for at give adgang til deres fysiske infrastruktur, samt eventuelle yderligere vedligeholdelses- og tilpasningsomkostninger, som følger af at give adgang til en sådan infrastruktur.*** Navnlig bør enhver forpligtelse til at give adgang til eksisterende fysisk infrastruktur eller til at koordinere anlægsarbejder, ***der pålægges operatører, herunder foretagender, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller kun tilhørende faciliteter,*** tage en række faktorer ***nøje*** i betragtning såsom ■ disse investeringers økonomiske rentabilitet baseret på deres risikoprofil samt ***behovet for et rimeligt afkast af disse investeringer og for*** en eventuel tidsplan for investeringsafkastet.

Endelig bør fastsættelsen af adgangspriser sikre, at der tages behørigt hensyn til de anderledes forretningsmodeller for de operatører, der primært udbyder tilhørende faciliteter og tilbyder fysisk adgang til mere end én udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet, under hensyntagen til Kommissionens relevante vejledning. I forbindelse med fastsættelse af priser og vilkår og betingelser, der foretages af netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, kunne visse eksisterende kontrakter og kommercielle vilkår og betingelser, der er aftalt mellem adgangssøgende og adgangsudbydere, anvendes af enten adgangsudbydere eller tvistbilæggelsesorganer som benchmarkingfaktor til at fastslå, om priser og vilkår og betingelser er fair og rimelige, eftersom de afspejler markedspriser og -forhold på tidspunktet for indgåelse af kontrakten. Dette bør ikke berøre tvistbilæggelsesorganers vurdering, som bl.a. kan tage hensyn til, at de kontrakter, som parterne forelægger, ikke opfylder prisfastsættelseskriterierne i denne forordning.

- (26) Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, kan mangle tilstrækkelige ressourcer, tilstrækkelig erfaring eller den nødvendige tekniske viden til at føre forhandlinger med operatører vedrørende adgang. For at lette adgangen til disse offentlige organers fysiske infrastruktur kunne der udpeges et organ til at koordinere anmodninger om adgang, yde juridisk og teknisk rådgivning med henblik på forhandling af adgangsvilkår og -betingelser og stille relevante oplysninger om en sådan fysisk infrastruktur til rådighed via et centralt informationssted. Koordineringsorganet kunne også bistå offentlige organer ved udarbejdelse af standardkontrakter og overvåge resultatet og varigheden af proceduren for anmodning om adgang. Organet kunne desuden bistå, hvis der opstår tvister om adgang til fysisk infrastruktur, som offentlige organer ejer eller kontrollerer.
- (27) For at sikre en ensartet fremgangsmåde i alle medlemsstater kunne Kommissionen, *idet den tager hensyn til de forskellige situationer i de enkelte medlemsstaterne*, i tæt samarbejde med Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC) udarbejde vejledning om anvendelsen af bestemmelserne om adgang til fysisk infrastruktur, herunder, men ikke begrænset til, anvendelsen af fair og rimelige betingelser. Ved udarbejdelsen af vejledningen bør der tages behørigt hensyn til interessenters, *de nationale myndigheders* og de nationale tvistbilæggelsesorganers synspunkter *for så vidt muligt at sikre, at en sådan vejledning ikke griber forstyrrende ind i veletablerede principper, er i overensstemmelse med de nationale tvistbilæggelsesorganers procedureregler og ikke skader yderligere udrulning af VHC-net. Vejledningen kunne tage hensyn til særlige kendetegn ved netoperatørerne og deres forretningsmodel.*

- (28) Operatørerne bør ***efter anmodning*** have adgang til et minimum af oplysninger om fysisk infrastruktur og planlagte anlægsarbejder i udrulningsområdet. Dette vil sætte dem i stand til effektivt at planlægge ***udrulning*** af ***VHC-net*** og sikre den mest effektive udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur, der egner sig til udrulning af sådanne net, samt planlagte anlægsarbejder. Et sådant minimum af oplysninger er en forudsætning for vurdering af potentialet for udnyttelse af den eksisterende fysiske infrastruktur eller for koordinering af de planlagte anlægsarbejder i et bestemt område og for begrænsning af skaderne på eventuel eksisterende fysisk infrastruktur. I betragtning af antallet af interessenter, der er involveret i offentligt og privat finansierede anlægsarbejder, ***alt efter hvad der er relevant***, samt eksisterende eller planlagt fysisk infrastruktur, og for at lette adgangen til disse oplysninger på tværs af sektorer og grænser bør netoperatørerne og offentlige organer, der er pålagt gennemsigtighedsforpligtelser, ***omgående inden for fristen stille sådanne ajourførte*** minimumsoplysninger ***til rådighed*** via et centralt informationssted. Dette vil forenkle forvaltningen af anmodninger om adgang til sådanne oplysninger og gøre det muligt for operatørerne at tilkendegive deres interesse i at få adgang til fysisk infrastruktur eller koordinere anlægsarbejder, hvor tidsplanen er afgørende. Minimumsoplysningerne om planlagte anlægsarbejder bør ***stilles til rådighed*** via et centralt informationssted, så snart de er tilgængelige for den pågældende netoperatør, og under alle omstændigheder, og hvis der kræves tilladelse, senest ***to*** måneder før ansøgningen om tilladelse indgives første gang til de kompetente myndigheder. ***Netoperatører og offentlige organer, der er pålagt gennemsigtighedsforpligtelser, kunne proaktivt og på frivillig basis udvide de minimumsoplysninger, der stilles til rådighed, til at omfatte yderligere karakteristika såsom, i tilfælde af eksisterende fysisk infrastruktur, oplysninger om den fysiske infrastrukturens udnyttelsesgrad, hvis sådanne foreligger, eller vejledende oplysninger om tilgængeligheden af sort fiber.***

- (29) Minimumsoplysningerne bør omgående stilles til rådighed via et centralt informationssted på forholdsmæssige, ikkeforskelsbehandlende og gennemsigtige vilkår, således at operatørerne kan indgive deres anmodninger om oplysninger. Det centrale informationssted **kunne** bestå af en samling af oplysninger i elektronisk format, hvor der er adgang til oplysningerne, **eller** de kan **stilles til rådighed**, og hvor der kan indgives anmodninger online ved hjælp af digitale værktøjer såsom websider, digitale applikationer og digitale platforme. Adgangen til oplysninger kan begrænses af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet, særlig for så vidt angår kritisk infrastruktur, og den nationale sikkerhed, eller for at beskytte legitime drifts- og forretningshemmeligheder. Det centrale informationssted behøver ikke at hoste oplysningerne, forudsat at det sikrer, at **det tilbyder indbyrdes forbindelser** til andre digitale værktøjer såsom webportaler, digitale platforme, **databaser** eller digitale applikationer, hvor oplysningerne opbevares. **Der kan derfor overvejes forskellige modeller for et centralt informationssted.** Det centrale informationssted kan tilbyde yderligere funktioner såsom adgang til yderligere oplysninger eller støtte til processen med at anmode om adgang til eksisterende fysisk infrastruktur eller med at anmode om koordinering af anlægsarbejder.

- (30) Hvis anmodningen er rimelig, og navnlig hvis det er nødvendigt for fællesudnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur eller for at koordinere anlægsarbejder, bør operatører desuden gives mulighed for at foretage undersøgelser på stedet og anmode om oplysninger om planlagte anlægsarbejder på gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkeforskelsbehandlende betingelser, og uden at dette berører de beskyttelsesforanstaltninger, der er vedtaget af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet, beskyttelse af fortrolighed og drifts- og forretningshemmeligheder.
- (31) Der bør tilskyndes til øget gennemsigtighed vedrørende planlagte anlægsarbejder via centrale informationssteder. Dette kunne gøres ved at ■ omdirigere operatørerne til sådanne oplysninger, hvis de foreligger. Gennemsigtighed kunne også styrkes ved at gøre ansøgninger om udstedelse af tilladelse betinget af, at oplysninger om planlagte anlægsarbejder *forinden stilles til rådighed* via et centralt informationssted.

- (32) Den skønsbeføjelse, som medlemsstaterne har til at tildele det centrale informationssteds opgaver til mere end ét kompetent organ, bør ikke påvirke organernes evne til effektivt at varetage disse opgaver. Hvis der oprettes mere end ét centralt informationssted i en medlemsstat, bør der være et centralt nationalt digitalt indgangspunkt bestående af en fælles brugergrænseflade, der sikrer uhindret elektronisk adgang til alle de centrale informationssteder. Det centrale informationssted bør være fuldt digitaliseret og give nem adgang til de relevante digitale værktøjer. Dette vil gøre det muligt for netoperatører og offentlige organer at udøve deres rettigheder og opfylde de forpligtelser, der er fastsat i denne forordning, hvilket omfatter hurtig adgang til minimumsoplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur og planlagte anlægsarbejder, elektroniske administrative procedurer for udstedelse af tilladelser og anlægsrettigheder samt oplysninger om de gældende betingelser og procedurer. Som en del af disse minimumsoplysninger bør det centrale informationssted give adgang til georefererede oplysninger om placeringen af eksisterende fysisk infrastruktur og planlagte anlægsarbejder. For at lette en sådan adgang bør medlemsstaterne stille automatiserede digitale værktøjer til rådighed til indgivelse af georefererede oplysninger og konverteringsværktøjer til de understøttede dataformater. Sådanne værktøjer kunne stilles til rådighed for netoperatører og offentlige organer, der har ansvaret for at levere disse oplysninger via det centrale informationssted. Hvis der er adgang til georefererede placeringsoplysninger via andre digitale værktøjer såsom Inspire-geoportalen i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF¹¹, kunne det centrale informationssted desuden give brugervenlig adgang til disse oplysninger.

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire) (EUT L 108 af 25.4.2007, s. 1).

- (33) For at sikre proportionalitet og sikkerhed bør kravet om at *stille* oplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur *til rådighed* via *et* centralt informationssted ikke finde anvendelse af samme grunde som dem, der berettiger afslag på en anmodning om adgang. Desuden kunne det i helt særlige tilfælde være byrdefuldt eller uforholdsmæssigt for netoperatører og offentlige organer at *stille* oplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur *til rådighed* via *et* centralt informationssted. Dette kunne f.eks. være tilfældet, hvis kortlægningen af relevante aktiver endnu ikke er til rådighed, og hvis det ville være meget dyrt, eller hvis antallet af anmodninger om adgang forventes at være meget lavt i visse områder af en medlemsstat eller for så vidt angår en bestemt fysisk infrastruktur. Hvis ■ en cost-benefit-analyse viser, at det er uforholdsmæssigt at *give* oplysninger, bør netoperatører og offentlige organer ikke være forpligtet til at stille sådanne oplysninger *til rådighed*. Medlemsstaterne bør gennemføre en sådan ■ cost-benefit-analyse, efter at have foretaget en høring af interessenter om efterspørgslen efter adgang til eksisterende fysisk infrastruktur, og analysen bør løbende ajourføres. Høringsprocessen og resultatet heraf bør gøres *offentligt tilgængelige via et centralt informationssted*.

- (34) For at sikre konsekvens bør de kompetente organer, der varetager funktionen som et centralt informationssted, de nationale tilsynsmyndigheder, der varetager deres opgaver i henhold til direktiv (EU) 2018/1972, eller andre kompetente myndigheder såsom nationale, regionale eller lokale myndigheder med ansvar for matrikelregistre eller gennemførelsen af direktiv 2007/2/EF, alt efter hvad der er relevant, høre og samarbejde med hinanden. Formålet med dette samarbejde bør være at minimere anstrengelserne ved at opfylde gennemsigtighedsforpligtelserne for netoperatører og offentlige organer, herunder de foretagender, der er udpeget som udbydere med en stærk markedsposition ("SMP-udbydere"), med henblik på at stille oplysninger om deres fysiske infrastruktur til rådighed. Hvis der kræves et andet datasæt om SMP-udbyderens fysiske infrastruktur, bør et sådant samarbejde munde ud i, at der etableres nyttige indbyrdes forbindelser og synergier mellem den SMP-relaterede database og det centrale informationssted og en forholdsmæssig fælles praksis vedrørende indsamling og tilrådighedsstillelse af data med henblik på at opnå let sammenlignelige resultater. Samarbejdet bør også sigte mod at lette adgangen til oplysninger om fysisk infrastruktur under hensyntagen til de nationale forhold. Hvis de reguleringsmæssige forpligtelser ændres eller trækkes tilbage, bør de berørte parter kunne nå til enighed om, hvordan indsamlingen og tilrådighedsstillelsen af oplysninger om fysisk infrastruktur bedst tilpasses de nye reguleringsmæssige krav.

- (35) *Medlemsstaterne bør kunne beslutte, at gennemsigthedsforpligtelsen i forbindelse med koordinering af anlægsarbejder ikke **finder** anvendelse på de **typer** anlægsarbejder, **der** **vedrører national kritisk infrastruktur eller** af hensyn til den nationale sikkerhed **som fastlagt af medlemsstaterne. Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører bør kunne beslutte, at gennemsigthedsforpligtelsen i forbindelse med koordinering af anlægsarbejder ikke finder anvendelse på de typer anlægsarbejder, der er af begrænset omfang, samt af uopsættelige hensyn som fastlagt af medlemsstaterne.** Dette kunne f.eks. omfatte anlægsarbejder, der udføres for at afhjælpe risici for farer for offentligheden og er nødvendige for at garantere sikkerheden i infrastrukturen og de tilhørende faciliteter eller for at nedrive dem, fordi de er udsat for forringelsesprocesser forårsaget af ødelæggende naturlige eller menneskelige faktorer. Af gennemsigthedshensyn bør medlemsstaterne **stille** de typer anlægsarbejder, der er omfattet af disse omstændigheder **■** , **til rådighed** via et centralt informationssted.*
- (36) For at sikre betydelige besparelser og minimere ulemperne for det område, der er berørt af **udrulning** af nye elektroniske kommunikationsnet, bør reguleringsmæssige begrænsninger, der som hovedregel forhindrer forhandlinger mellem netoperatører om aftaler om koordinering af anlægsarbejder med henblik på udrulning af **VHC-net**, forbydes. Hvad angår anlægsarbejder, der ikke finansieres med offentlige midler, bør denne forordning ikke berøre netoperatørernes mulighed for at indgå aftaler om koordinering af anlægsarbejder i overensstemmelse med deres egne investerings- og forretningsplaner og deres foretrukne tidsplan.

- (37) Medlemsstaterne bør maksimere resultaterne af anlægsarbejder, der helt eller delvis finansieres med offentlige midler, ved at udnytte de positive eksterne virkninger af disse arbejder på tværs af sektorer og sikre lige muligheder for at deles om den tilgængelige og planlagte fysiske infrastruktur til **udrulning** af **VHC-net**. Hovedformålet med anlægsarbejder, der finansieres med offentlige midler, bør ikke påvirkes negativt. Rettidige og rimelige anmodninger om koordinering af etableringen af elementer af **VHC-net** bør imidlertid imødekommes af den netoperatør, der direkte eller indirekte, f.eks. gennem en underleverandør, udfører de pågældende anlægsarbejder, på forholdsmæssige, ikkeforskelsbehandlende og gennemsigtige vilkår. F.eks. bør den anmodende operatør dække eventuelle yderligere omkostninger, herunder omkostninger som følge af forsinkelser, og begrænse ændringer af de oprindelige planer til et minimum. Sådanne bestemmelser bør ikke berøre medlemsstaternes ret til at reservere kapacitet til elektroniske kommunikationsnet, selv om der ikke foreligger konkrete anmodninger. Dette ville gøre det muligt for medlemsstaterne at imødekomme fremtidig efterspørgsel efter fysisk infrastruktur for at maksimere værdien af anlægsarbejder eller at vedtage foranstaltninger, der giver operatører af andre typer net såsom transport, gas eller elektricitet tilsvarende rettigheder til at koordinere anlægsarbejder.

- (38) I nogle tilfælde, navnlig i forbindelse med etablering af net i landdistrikter, afsidesliggende eller tyndtbefolkede områder, kunne forpligtelsen til at koordinere anlægsarbejder bringe den finansielle rentabilitet af sådanne etableringer i fare og i sidste ende fjerne incitamentet til at foretage investeringer på markedsvilkår. Derfor kunne en anmodning til et foretagende, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet, om koordinering af anlægsarbejder, under særlige omstændigheder betragtes som urimelig. Dette kunne navnlig være tilfældet, hvis det anmodende foretagende, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde elektroniske kommunikationsnet, ikke har erklæret, at den har til hensigt at udrulle **VHC-net** i det pågældende område som en nyetablering, en opgradering eller en udbygning af et net, og der er foretaget en prognose eller en anmodning om at erklære en hensigt til at udrulle **VHC-net** i udpegede områder (i henhold til artikel 22 i direktiv (EU) 2018/1972) eller en offentlig høring i henhold til EU-statsstøttere reglerne. Hvis der er foretaget mere end én af sådanne prognoser, anmodninger og/eller offentlige høringer, bør kun den manglende interesetilkendegivelse ved den seneste lejlighed, der dækker den periode, hvor der anmodes om koordinering af anlægsarbejder, tages i betragtning. For at sikre, at der er mulighed for at få adgang til den etablerede infrastruktur i fremtiden, bør det foretagende, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet, og som udfører anlægsarbejderne, garantere, at den vil etablere fysisk infrastruktur med tilstrækkelig kapacitet under hensyntagen til de **kapacitetskrav, som det foretagende, der anmoder om koordinering af anlægsarbejder, har givet udtryk for, og retningslinjerne** udstedt af **BEREC i tæt samarbejde med** Kommissionen. Dette berører ikke de regler og betingelser, der knytter sig til tildelingen af offentlige midler og anvendelsen af statsstøttere reglerne.

- (39) *Medlemsstaterne bør kunne beslutte ikke at anvende denne forordnings bestemmelser om koordinering af anlægsarbejder, herunder gennemsigtighed, på anlægsarbejder af begrænset omfang såsom med hensyn til værdi, størrelse eller varighed. Det kunne for eksempel være anlægsarbejder af kortere varighed end et fastsat antal timer eller dage, som anvender minimalt invasive teknikker såsom mikrorendegravning eller er af uopsættelig karakter.*
- (40) For at sikre en ensartet fremgangsmåde, *samtidig med at der tages hensyn til de forskellige situationer i de enkelte medlemsstater, bør BEREC i tæt samarbejde med Kommissionen senest 18 måneder fra denne forordnings ikrafttræden udarbejde retningslinjer om anvendelsen af bestemmelserne om koordinering af anlægsarbejder.*
- (41) Effektiv koordinering kan medvirke til at reducere omkostninger og forsinkelser samt afbrydelse af netudrulningen, der kan opstå som følge af problemer på stedet. Et eksempel, hvor koordinering af anlægsarbejder kan give klare fordele, er tværsektorielle projekter *inden for, men ikke begrænset til, de transeuropæiske energinet (TEN-E) og de transeuropæiske transportnet (TEN-T), f.eks.* til etablering af 5G-korridorer langs transportveje såsom veje, jernbaner og indre vandveje. Disse projekter kan også ofte kræve koordinering af udformningen eller fælles udformning baseret på et tidligt samarbejde mellem projektdeltagerne. Som led i den fælles udformning kan de berørte parter på forhånd aftale, hvordan etableringen af fysisk infrastruktur skal forløbe, og hvilken teknologi og hvilket udstyr der skal anvendes, inden koordineringen af anlægsarbejderne finder sted. Anmodningen om koordinering af anlægsarbejder bør derfor indgives så hurtigt som muligt.

- (42) For at beskytte Unionens og medlemsstaternes almene interesser kan det være nødvendigt at gøre etablering af forskellige elementer af elektroniske kommunikationsnet eller tilhørende faciliteter betinget af en række forskellige tilladelser. Disse kan omfatte grave-, bygge-, byplanlægnings- og miljøtilladelser og andre tilladelser samt anlægsrettigheder. Antallet af tilladelser og anlægsrettigheder, der kræves til etablering af forskellige typer elektroniske kommunikationsnet eller tilhørende faciliteter, og den lokale karakter af etableringen kunne indebære, at der anvendes forskellige procedurer og betingelser, hvilket kan skabe vanskeligheder i forbindelse med etableringen af nettet. For at lette etableringen bør alle regler for de betingelser og procedurer, der gælder for udstedelse af tilladelser og anlægsrettigheder, derfor *så vidt muligt* strømlines og være konsekvente på nationalt plan, samtidig med at den enkelte kompetente myndighed bevarer retten til at være involveret og fastholder sin beslutningskompetence i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Oplysningerne om procedurerne og de almindelige betingelser for udstedelse af tilladelser til anlægsarbejder og anlægsrettigheder bør *stilles* til rådighed *af de relevante kompetente myndigheder* via centrale informationssteder. Dette kunne mindske kompleksiteten og øge effektiviteten og gennemsigtigheden for alle operatører, navnlig nye aktører på markedet eller mindre operatører, som ikke hidtil har været aktive i det pågældende område. Desuden bør operatørerne have ret til at indgive deres ansøgninger om tilladelser og anlægsrettigheder i elektronisk format via et centralt informationssted. Disse foretagender bør også kunne få adgang til oplysninger i elektronisk format om status for deres ansøgninger og om, hvorvidt de er imødekommet eller afvist.

- (43) Procedurerne for udstedelse af tilladelser bør ikke **udgøre uberettigede** hindringer for investeringer eller skade det indre marked. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at der senest fire måneder efter datoen for modtagelse af en **ansøgning om tilladelse eller inden for den frist, som er fastsat i national ret, alt efter hvilken der er kortest**, træffes afgørelse om, hvorvidt der skal gives tilladelse til etablering af elementer af **VHC-net** eller tilhørende faciliteter. **Medlemsstaterne tilskyndes til at indføre bestemmelser i deres nationale lovgivning, så de kompetente myndigheder kan udstede eller give afslag på tilladelser hurtigere, end foreskrevet ved lov.** Dette berører ikke andre specifikke frister eller forpligtelser fastlagt for en korrekt gennemførelse af proceduren, som gælder for proceduren for udstedelse af tilladelse i overensstemmelse med national ret eller EU-retten. De kompetente myndigheder bør ikke begrænse eller hindre etableringen af VHC-net eller tilhørende faciliteter eller gøre den mindre økonomisk attraktiv. De bør navnlig ikke forhindre, at procedurerne for udstedelse af tilladelser og anlægsrettigheder gennemføres parallelt, hvor det er muligt, eller kræve, at operatørerne indhenter én type tilladelse, før de kan ansøge om andre typer tilladelser. De kompetente myndigheder bør begrunde alle afslag på at udstede tilladelser eller anlægsrettigheder, der hører under deres kompetence på grundlag af objektive, gennemsigtige, ikkeforskelsbehandlende og forholdsmæssige betingelser.

- (44) For at undgå unødige forsinkelser **bør** de kompetente myndigheder fastslå, om en ansøgning om tilladelse er fuldstændig, senest **20 arbejdsdage** efter datoen for **modtagelse** heraf. **Hvis den kompetente myndighed konkluderer, at ansøgningen om tilladelse ikke er fuldstændig, bør den opfordre** ansøgeren til at fremlægge manglende oplysninger inden for denne frist. Af hensyn til ligebehandling og gennemsigtighed bør de kompetente myndigheder **kunne** betragte **ansøgninger** om tilladelse til anlægsarbejder som **uantagelige**, hvis de minimumsoplysninger, der kræves i henhold til denne forordning, ikke er stillet til rådighed via et centralt informationssted **senest to** måneder, før den første ansøgning om tilladelse indgives til de kompetente myndigheder. Hvis der ud over tilladelser kræves anlægsrettigheder til etablering af elementer af **VHC-net**, bør de kompetente myndigheder uanset artikel 43 i direktiv (EU) 2018/1972 udstede sådanne anlægsrettigheder senest fire måneder efter datoen for modtagelse af ansøgningen, **undtagen i tilfælde af ekspropriation**. Andre anlægsrettigheder, der ikke er nødvendige i sammenhæng med tilladelser til anlægsarbejder, bør fortsat udstedes inden for seks måneder i overensstemmelse med artikel 43 i direktiv (EU) 2018/1972. ■

- (45) *For at fremskynde udrulningen af VHC-net og samtidig mindske den administrative byrde for tilladelsesudstedende myndigheder bør visse typer anlægsarbejder såsom mindre anlægsarbejder ikke være omfattet af forudgående tilladelse. Af hensyn til gennemsigtighed og retssikkerhed bør medlemsstaterne fastlægge disse typer arbejder og stille oplysningerne til rådighed via et centralt informationssted. Undtagelserne fra procedurerne for udstedelse af tilladelse kunne anvendes på forskellige kategorier af infrastruktur (såsom master, antenner, pæle og underjordiske **kabelkanaler**) på nærmere angivne betingelser. De kunne også anvendes på tekniske opgraderinger af eksisterende **anlæg**, vedligeholdelsesarbejder og mindre anlægsarbejder såsom mikrorendegravning. Der kunne stadig kræves tilladelse til mindre anlægsarbejder vedrørende etablering af VHC-net eller tilhørende faciliteter på grund af arkitektonisk, historisk, religiøs eller miljømæssig værdi eller af hensyn til den offentlige sikkerhed, forsvaret, sikkerheden, miljøet eller folkesundheden eller for at beskytte sikkerheden af kritisk infrastruktur. Medlemsstaterne bør fastlægge disse kategorier og offentliggøre undtagelserne via et centralt informationssted af hensyn til gennemsigtighed. For at give de kompetente myndigheder mulighed for at vurdere, om de planlagte arbejder er omfattet af undtagelserne, har de brug for minimumsoplysninger såsom oplysninger om arbejdets påbegyndelse og varighed. Af denne grund bør medlemsstaterne kunne kræve, at den pågældende operator i form af en erklæring med minimumsoplysningerne meddeler de kompetente myndigheder, at denne har til hensigt at påbegynde anlægsarbejder.*

- (46) For at sikre, at procedurerne for udstedelse af sådanne tilladelser afsluttes inden for rimelige frister i overensstemmelse med visse nye og gode administrative praksisser på nationalt plan, er det nødvendigt at opstille principper for administrativ forenkling. Dette bør ***blandt andet*** omfatte, at forpligtelsen til at indhente forudgående tilladelse begrænses til tilfælde, hvor det er absolut nødvendigt, og at der indføres bestemmelser om stiltiende godkendelse fra de kompetente myndigheders side efter en vis tids forløb.

Medlemsstaterne bør kunne fravige bestemmelsen om stiltiende godkendelse, hvis de giver operatøren adgang til et alternativt retsmiddel for den kompetente myndigheds manglende overholdelse af fristen for at træffe afgørelse om ansøgningen om tilladelse som fastsat i henhold til EU-retten eller national ret. Et sådant alternativt retsmiddel bør omfatte enten en mekanisme, der giver operatøren mulighed for at kræve skadeserstatning som følge af forsinkelsen i proceduren, eller en mulighed for at indbringe sagen for en domstol eller en tilsynsmyndighed, og forud for dette bør der, hvis operatøren anmoder herom, afholdes et møde med den kompetente myndighed.

Medlemsstaterne bør desuden kunne opretholde eller indføre en forenklet tilladelsesprocedure for de procedurer med forudgående meddelelser, der måtte eksistere i henhold til national ret, og som finder anvendelse på etablering af ethvert element af VHC-net eller tilhørende faciliteter. Hvis medlemsstaterne fraviger anvendelsen af bestemmelsen om stiltiende godkendelse, bør de sikre, at der, uden at det berører de alternative retsmidler, som de har stillet til rådighed, i tillæg til disse retsmidler afholdes et forligsmøde, hvis operatøren eller den kompetente myndighed anmoder herom. Et sådant møde bør afholdes uden unødigt forsinkelse med henblik på at lette vedtagelsen af en afgørelse om tilladelsen. Mødet vil navnlig give mulighed for at identificere eventuelle yderligere oplysninger samt eventuelle tilpasninger af projektet, i givet fald med deltagelse af andre interesserede parter eller relevante myndigheder.

Medlemsstaterne kunne stadig indføre eller opretholde eventuelle andre alternative foranstaltninger for at sikre, at de kompetente myndigheder overholder fristen for at udstede eller give afslag på tilladelser.

- (47) For at lette etableringen af elementer af *VHC-net* bør et eventuelt gebyr i forbindelse med en tilladelse, bortset fra anlægsrettigheder, begrænses til administrationsomkostningerne i forbindelse med behandlingen af ansøgningen om tilladelse i overensstemmelse med principperne i artikel 16 i direktiv (EU) 2018/1972. I tilfælde af anlægsrettigheder finder artikel 42 og 43 i direktiv (EU) 2018/1972 anvendelse.

- (48) For at nå målene i afgørelse (EU) 2022/2481 skal alle slutbrugere på et fast sted senest i 2030 være forbundet til et gigabitnet frem til nettermineringspunktet, og alle befolkede områder skal være dækket af næste generation af trådløse højhastighedsnet med en *ydeevne*, der mindst *svarer til 5G*, i overensstemmelse med princippet om teknologineutralitet. Det bør gøres lettere at levere gigabitforbindelser helt ud til slutbrugeren, navnlig gennem fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur. Installation af små kabelkanaler under opførelsen af en bygning medfører kun begrænsede meromkostninger, mens udrustning af eksisterende bygninger med gigabitinfrastruktur kan udgøre en betydelig del af omkostningerne ved at etablere et gigabitnet. Derfor bør alle nye bygninger eller bygninger, der gennemgår større renoveringsarbejder, udstyres med fysisk infrastruktur og bygningsinterne fiberledningsnet, så slutbrugerne kan tilsluttes netforbindelser med gigabithastigheder, *hvis det ikke øger omkostningerne ved renoveringsarbejdet uforholdsmæssigt, og hvis det er teknisk muligt*. Nye flerfamiliehuse og flerfamiliehuse, der gennemgår større renoveringsarbejder, bør også udstyres med et adgangspunkt, som er *lettilgængeligt* for en eller flere foretagender, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet, *hvis det ikke øger omkostningerne ved renoveringsarbejdet uforholdsmæssigt, og hvis det er teknisk muligt*. Endvidere bør bygherrerne sørge for, at der installeres tomme kabelkanaler fra hver boligenhed til det adgangspunkt, der er placeret i eller uden for et flerfamiliehus, *og som muliggør forbindelser op til nettermineringspunkterne, eller i de medlemsstater, hvor nettermineringspunkter i henhold til national ret er anbragt uden for slutbrugernes eget sted, op til det fysiske punkt, hvor slutbrugeren tilgår det offentlige net*. Større renoveringsarbejder i eksisterende bygninger på slutbrugerens sted med henblik på forbedring af den energimæssige ydeevne i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU¹² giver mulighed for også at udstyre disse bygninger med fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur, bygningsinterne fiberledningsnet og i tilfælde af flerfamiliehuse et adgangspunkt.

¹² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU af 19. maj 2010 om bygningers energimæssige ydeevne (EUT L 153 af 18.6.2010, s. 13).

- (49) *Et adgangspunkt kan være særligt nyttigt, for at en operatør kan få adgang til en bygning, navnlig når der er tale om flerfamiliehuse, idet dette fysiske punkt kan samle det ledningsnet, der forbinder specifikke slutbrugeres steder. For at øge konkurrencen ved at give mere end ét foretagende mulighed for at betjene slutkunderne er det vigtigt, at adgangspunkter for nye flerfamiliehuse og flerfamiliehuse, der gennemgår større renoveringsarbejder, let kan tilgås af mere end én operatør uden for meget besvær.*
- (50) *Bestemmelserne om fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur, adgangspunkt og bygningsinternt fiberledningsnet udelukker ikke, at der findes andre typer teknologi i den samme bygningsinterne fysiske infrastruktur. Disse bestemmelser bør ikke berøre bygningsejeres ret til at udstyre bygninger med bygningsinternt ledningsnet ud over fibernet, herunder med yderligere bygningsintern fysisk infrastruktur, som kan huse ledningsnet ud over fibernet eller andre elementer i elektroniske kommunikationsnet.*

- (51) Der kan være tilfælde, hvor omkostningerne ved at udstyre en bygning med en fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur, et adgangspunkt eller bygningsinterne fiberledningsnet anses for at være uforholdsmæssigt høje, navnlig for nye enfamiliehuse eller bygninger, der gennemgår større renoveringsarbejder. Dette kan være baseret på objektive grunde såsom skræddersyede omkostningsoverslag, økonomiske årsager knyttet til stedet, ■ eller hensyn til bevarelse af kulturarv eller til miljøet (f.eks. for særlige kategorier af monumenter).
- (52) Potentielle købere og lejere ***ville have gavn af at kunne finde*** bygninger, der er udstyret med fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur, et adgangspunkt og bygningsinterne fiberledningsnet, og som derfor har et betydeligt potentiale for omkostningsbesparelser. Der bør også tilskyndes til, at bygninger gøres fiberklar. ***Bygninger, der er udstyret med fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur, et adgangspunkt og bygningsinterne fiberledningsnet, bør derfor være berettiget til på frivillig basis og efter de procedurer, der er fastsat af medlemsstaterne, at modtage et "fiberklar"-mærke, hvis medlemsstaterne har valgt at indføre et sådant mærke.***

- (53) Foretagender, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet, og som etablerer gigabitnet i et bestemt område, kunne opnå betydelige stordriftsfordele, hvis de kunne terminere deres net ■ ved adgangspunktet ved at anvende eksisterende fysisk infrastruktur og retablere det berørte område. Dette bør være muligt, uanset om en abonnent har tilkendegivet interesse for tjenesten på det pågældende tidspunkt, og forudsat at privat ejendom påvirkes mindst muligt, ***uden unødigt indgriben i ejendomsretten***. Når nettet er termineret ved adgangspunktet, er det langt billigere at forbinde en ny kunde, navnlig ved hjælp af adgang til et fiberklart vertikalt segment i bygningen, hvis et sådant allerede findes. Dette mål bliver også opfyldt, hvis selve bygningen allerede er udstyret med et gigabitnet, som alle udbydere af et offentligt kommunikationsnet, der har en aktiv abonnent i bygningen, gives adgang til på gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser. Dette kunne navnlig være tilfældet i medlemsstater, som har truffet foranstaltninger i henhold til artikel 44 i direktiv (EU) 2018/1972. ***De foretagender, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet, bør så vidt muligt fjerne elementerne i deres net såsom forældede kabler og forældet udstyr og retablere det berørte område, når kontrakten med abonnenten opsiges.***

- (54) For at bidrage til at sikre, at slutbrugerne har adgang til gigabitnet, bør nye bygninger og bygninger, der gennemgår en større renovering, udstyres med fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur, bygningsinterne fiberledningsnet og, når der er tale om flerfamiliehuse, et adgangspunkt. Medlemsstaterne bør gives fleksibilitet til at nå dette mål. Derfor er det ikke hensigten med denne forordning at harmonisere reglerne om relaterede omkostninger, herunder om dækning af omkostningerne ved at udstyre bygninger med fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur, bygningsinterne fiberledningsnet og et adgangspunkt.
- (55) I overensstemmelse med nærhedsprincippet og for at tage hensyn til nationale forhold bør medlemsstaterne vedtage de standarder eller tekniske specifikationer, der er nødvendige for at udstyre nyopførte bygninger eller bygninger, der gennemgår større renoveringsarbejder, med fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur og bygningsinterne fiberledningsnet og for at udstyre nyopførte flerfamiliehuse eller flerfamiliehuse, der gennemgår større renoveringsarbejder, med et adgangspunkt. Disse standarder eller tekniske specifikationer bør som minimum omfatte: specifikationer for bygningens adgangspunkt, specifikationer for fibergrænsefladen, specifikationer for kabler, specifikationer for stik, specifikationer *for føringskanaler* eller mikrokabelkanaler, tekniske specifikationer, der er nødvendige for at forhindre forstyrrelser af elektriske kabler, og et minimum for bøjningsradiussen. ***Medlemsstaterne bør sikre, at disse nødvendige standarder eller tekniske specifikationer overholdes. For at påvise en sådan overholdelse bør medlemsstaterne indføre procedurer, som kan omfatte inspektioner på stedet af bygningerne eller et repræsentativt udsnit heraf.*** For at undgå øget bureaukrati i forbindelse med ***sådanne procedurer***, der indføres ved denne forordning, bør medlemsstaterne desuden tage hensyn til de proceduremæssige krav, der gælder for ***procedurer*** i henhold til direktiv 2010/31/EU, og bør overveje at muliggøre en kombineret start af begge anmodningsprocedurer, ***hvis det er relevant.***

- (56) I lyset af de sociale fordele ved digital inklusion, og i betragtning af hvad det koster at udrulle **VHC-net** i tilfælde, hvor der hverken er eksisterende passiv eller aktiv fiberklar infrastruktur i slutbrugernes lokalteter eller alternative måder, hvorpå **VHC-net kan leveres til en abonnent**, bør alle **udbydere af** offentlige elektroniske kommunikations**net** have ret til for egen regning at tilslutte deres net til en privat lokalitet, under forudsætning af at privat ejendom påvirkes mindst muligt og **uden unødigt indgriben med hensyn til ejendomsretten**, for eksempel ved, hvis det er muligt, at genbruge den eksisterende fysiske infrastruktur, der findes i bygningen, eller sikre fuld retablering af de berørte områder.
- (57) Anmodninger om adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur bør være omfattet af anvendelsesområdet for denne forordning, mens anmodninger om adgang til bygningsinterne fiberledningsnet hører under anvendelsesområdet for direktiv (EU) 2018/1972. ■

- (58) For at sikre en ensartet fremgangsmåde **bør BEREC, idet de tager hensyn til de forskellige situationer i de enkelte medlemsstater**, i tæt samarbejde med **Kommissionen senest 18 måneder efter datoen for denne forordnings ikrafttræden offentliggøre retningslinjer for vilkårene og betingelserne for adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur, herunder for anvendelsen af fair og rimelige vilkår og betingelser, og for de kriterier, som de nationale tvistbilæggelsesorganer skal følge ved bilæggelse af tvister**. I forbindelse med udarbejdelsen af **retningslinjerne** bør der tages behørigt hensyn til interessenters og **navnlig de nationale tvistbilæggelsesorganers synspunkter for at sikre, at sådanne retningslinjer ikke vil gribe forstyrrende ind i forhold til veletablerede principper, vil være i overensstemmelse med nationale tvistbilæggelsesorganers procedureregler og ikke vil skade yderligere udrulning af VHC-net. I betragtning af den grad af fleksibilitet, som medlemsstaterne indrømmes i forbindelse med anvendelsen af disse bestemmelser, og af hensyn til effektiviteten bør retningslinjerne fra BEREC have en passende detaljeringsgrad.**

- (59) For at fremme moderniseringen af og smidigheden i de administrative procedurer og reducere omkostningerne og den tid, der bruges på procedurerne for udrulning af **VHC-net**, bør de centrale informationssteders tjenester kunne anvendes fuldt ud online. Med henblik herpå bør de centrale informationssteder give nem adgang til de nødvendige digitale værktøjer såsom webportaler, **databaser**, digitale platforme og digitale applikationer. Værktøjerne bør give effektiv adgang til minimumsoplysningerne om eksisterende fysisk infrastruktur og planlagte anlægsarbejder samt sikre muligheden for at anmode om oplysninger. Sådanne digitale værktøjer bør også give adgang til de elektroniske administrative procedurer for udstedelse af tilladelser og anlægsrettigheder og tilhørende oplysninger om de gældende betingelser og procedurer. Hvis der oprettes mere end ét centralt informationssted i en medlemsstat, bør der være nem og uhindret elektronisk adgang til alle centrale informationssteder via et centralt nationalt digitalt indgangspunkt. Dette indgangspunkt bør have en fælles brugergrænseflade, der sikrer adgang til de centrale informationssteder. Det centrale nationale digitale indgangspunkt bør lette interaktion mellem operatører og de kompetente myndigheder, der varetager de centrale informationssteders opgaver.

- (60) Medlemsstaterne bør have mulighed for at benytte og om nødvendigt forbedre de digitale værktøjer såsom webportaler, **databaser**, digitale platforme og digitale applikationer, der allerede måtte findes på lokalt, regionalt eller nationalt plan, med henblik på udførelsen af det centrale informationssteds opgaver, forudsat at de opfylder forpligtelserne i denne forordning. Dette indebærer, at der skal være adgang via et centralt nationalt digitalt indgangspunkt, og at alle de funktioner, der fastsættes i denne forordning, skal være til rådighed. For at overholde engangsprincipperne om dataminimering og datanøjagtighed bør medlemsstaterne have mulighed for at integrere flere digitale platforme, **databaser** eller applikationer, der understøtter de centrale informationssteder, alt efter hvad der er relevant. For eksempel kunne de digitale platforme, **databaser** eller applikationer, der understøtter de centrale informationssteder for eksisterende fysisk infrastruktur, være forbundne eller helt eller delvis integreret med dem, der anvendes til planlagte anlægsarbejder og udstedelse af tilladelser. *For at undgå duplikering og for at sikre en uhindret integration kunne medlemsstaterne foretage en vurdering af allerede eksisterende digitale værktøjer på nationalt, regionalt og lokalt plan og bygge videre på bedste praksis ved udformningen af de centrale informationssteder.*

- (61) For at sikre, at de centrale informationssteder, der etableres i henhold til denne forordning, fungerer effektivt, bør medlemsstaterne sikre tilstrækkelige ressourcer samt let tilgængelige relevante oplysninger om et bestemt geografisk område. Oplysningerne bør præsenteres med den rette detaljeringsgrad, så de tildelte opgaver kan løses så effektivt som muligt, herunder af det lokale matrikelregister. Medlemsstaterne kunne i den forbindelse overveje mulige synergivirkninger og stordriftsfordele med kvikskrannerne som omhandlet i artikel 6 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF¹³ og andre planlagte eller eksisterende e-forvaltningsløsninger med henblik på at bygge på eksisterende strukturer og maksimere fordelene for brugerne. Tilsvarende bør den fælles digitale portal, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1724¹⁴, indeholde link til de centrale informationssteder.

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 36).

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1724 af 2. oktober 2018 om oprettelse af en fælles digital portal, der giver adgang til oplysninger, procedurer og bistands- og problemløsningstjenester, og om ændring af forordning (EU) nr. 1024/2012 (EUT L 295 af 21.11.2018, s. 1).

- (62) Omkostningerne ved oprettelse af det centrale nationale digitale indgangspunkt, de centrale informationssteder og de digitale værktøjer, der er nødvendige for at overholde bestemmelserne i denne forordning, kunne være helt eller delvist berettigede til finansiel støtte fra EU-fonde såsom Den Europæiske Fond for Regionaludvikling – specifikt mål: et mere konkurrencedygtigt og intelligent Europa ved at fremme innovativ og intelligent økonomisk omstilling og regional IKT-konnektivitet¹⁵, programmet for et digitalt Europa¹⁶ – specifikt mål: udrulning og bedste brug af den digitale kapacitet og interoperabilitet, og genopretnings- og resiliensfaciliteten¹⁷ – søjlerne om digital omstilling og om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, herunder økonomisk samhørighed, beskæftigelse, produktivitet, konkurrenceevne, forskning, udvikling og innovation, og et velfungerende indre marked med stærke små og mellemstore virksomheder, forudsat at de er i overensstemmelse med målene og kriterierne for støtteberettigelse i de pågældende støtteinstrumenter.

¹⁵ Artikel 3, stk. 1, litra a) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1058 af 24. juni 2021 om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 60).

¹⁶ Artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/694 af 29. april 2021 om programmet for et digitalt Europa og om ophævelse af afgørelse (EU) 2015/2240 (EUT L 166 af 11.5.2021, s. 1).

¹⁷ Artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

- (63) I tilfælde af uenighed om tekniske og kommercielle vilkår og betingelser under kommercielle forhandlinger om adgang til fysisk infrastruktur eller koordinering af anlægsarbejder bør hver part kunne anmode et nationalt tvistbilægelsesorgan om at pålægge parterne en løsning for at undgå, at anmodningen afslås på et uberettiget grundlag, eller at der fastsættes urimelige betingelser. Ved fastsættelse af priserne for adgang til eksisterende fysisk infrastruktur eller omkostningsdelingen i forbindelse med koordinerede anlægsarbejder bør tvistbilægelsesorganet sikre, at adgangsudbyderen og netoperatører, der planlægger anlægsarbejder, har en fair mulighed for at få dækket de omkostninger, der er forbundet med at give adgang til deres fysiske infrastruktur eller koordinere deres planlagte anlægsarbejder. I den forbindelse bør der tages hensyn til den relevante vejledning fra Kommissionen *eller de relevante retningslinjer fra BEREC*, eventuelle særlige nationale forhold, eventuelle indførte tarifstrukturer og eventuelle tidligere afhjælpende foranstaltninger, som en national tilsynsmyndighed har truffet. Tvistbilægelsesorganet bør også tage hensyn til følgerne af den ønskede adgang eller koordinering af planlagte anlægsarbejder for den forretningsplan, som adgangsudbyderen eller netoperatører, der planlægger anlægsarbejder, har opstillet, herunder deres gennemførte eller planlagte investeringer, navnlig investeringer i den fysiske infrastruktur, som anmodningen vedrører.

- (64) For at undgå forsinkelser i netudrulningen bør det nationale tvistbilæggesorgan løse tvister rettidigt og under alle omstændigheder senest fire måneder efter datoen for modtagelse af anmodningen om tvistbilæggelse, når der er tale om tvister om adgang til eksisterende fysisk infrastruktur, og senest inden for én måned, når det drejer sig om gennemsigthed med hensyn til fysisk infrastruktur, koordinering af planlagte anlægsarbejder og gennemsigthed i forbindelse med planlagte anlægsarbejder. Ekstraordinære omstændigheder, der er uden for tvistbilæggesorganernes kontrol, kunne begrunde en forsinkelse i bilæggelsen af en tvist såsom utilstrækkelig information eller dokumentation, der er nødvendig for at kunne træffe afgørelse, herunder synspunkter fra andre kompetente myndigheder, der skal høres, eller sagens betydelige kompleksitet.
- (65) Hvis der opstår tvister om adgang til den fysiske infrastruktur, planlagte anlægsarbejder eller information om disse med henblik på at udrulle VHC-net, bør tvistbilæggesorganet have beføjelse til at løse sådanne tvister ved en bindende afgørelse. Under alle omstændigheder bør et sådant organs afgørelser ikke berøre parternes mulighed for at indbringe sagen for en domstol eller anvende en forligsordning forud for eller sideløbende med den formelle tvistbilæggelse, idet en sådan ordning kan tage form af mægling eller en yderligere runde af udvekslinger. ***For at sikre gennemsigthed og forudsigelighed og for at styrke håndhævelsen af og tilliden til tvistbilæggesmekanismer bør de nationale tvistbilæggesorganer offentliggøre deres afgørelse under overholdelse af principperne om fortrolighed og forretningshemmeligheder, og de centrale informationssteder bør sikre adgang til disse afgørelser.***

- (66) ***Bestemmelserne i direktiv 2014/61/EU for så vidt angår tvistbilæggelse finder fortsat anvendelse på enhver tvistbilæggelsesprocedure, som er indledt i henhold til nævnte direktiv.***
- (67) I overensstemmelse med nærhedsprincippet bør denne forordning ikke berøre medlemsstaternes mulighed for at tildele reguleringsopgaverne til de myndigheder, som er bedst egnet til at varetage dem, i overensstemmelse med den nationale forfatningsmæssige fordeling af kompetencer og beføjelser og de krav, der er fastlagt i denne forordning. For at mindske den administrative byrde bør medlemsstaterne have mulighed for at udpege et eksisterende organ eller fastholde de kompetente organer, der allerede er udpeget i henhold til direktiv 2014/61/EU. Oplysningerne om de opgaver, der er tildelt det eller de kompetente organer, bør stilles til rådighed via et centralt informationssted og meddeles Kommissionen, medmindre dette allerede er sket i medfør af direktiv 2014/61/EU. Den skønsbeføjelse, som medlemsstaterne har til at tildele det centrale informationssteds opgaver til mere end ét kompetent organ, bør ikke påvirke organernes evne til effektivt at varetage disse opgaver.
- (68) Det udpegede nationale tvistbilæggelsesorgan og det kompetente organ, der varetager det centrale informationssteds opgaver, bør sikre upartiskhed, uafhængighed og strukturel adskillelse i forhold til de involverede parter, udøve sine beføjelser upartisk, gennemsigtigt og rettidigt og råde over de nødvendige kompetencer og ressourcer. ***Nationale tvistbilæggelsesorganer bør handle uafhængigt og objektivt og bør ikke søge eller modtage instrukser fra noget andet organ, når de afgør tvister, der indbringes for dem.***

- (69) Medlemsstaterne bør fastsætte passende sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, og som anvendes i tilfælde af manglende overholdelse af denne forordning eller af en bindende afgørelse vedtaget af de kompetente organer, herunder tilfælde, hvor en netoperatør eller et offentligt organ bevidst eller groft og uagtsomt giver vildledende, fejlagtige eller ufuldstændige oplysninger via et centralt informationssted.
- (70) Målene for denne forordning, nemlig at lette etableringen af fysisk infrastruktur, der egner sig til *VHC-net, i hele Unionen på en måde, som fremmer det indre marked*, kan på grund af vedvarende divergerende praksis og en langsommelig og ineffektiv gennemførelse af direktiv 2014/61/EU ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af omfanget af den nødvendige netudrulning og de nødvendige investeringer bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i TEU. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (71) *Denne forordning berører ikke medlemsstaternes ansvar for at beskytte den nationale sikkerhed eller deres beføjelse til at beskytte andre væsentlige statsfunktioner, navnlig vedrørende offentlig sikkerhed, territorial integritet og opretholdelse af lov og orden.*

- (72) Denne forordning overholder de grundlæggende rettigheder og respekterer de principper, som anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Denne forordning tilstræber navnlig at sikre fuld overholdelse af retten til privatlivets fred og beskyttelse af forretningshemmeligheder, friheden til at drive virksomhed, ejendomsretten og adgangen til effektive retsmidler. Denne forordning skal anvendes i overensstemmelse med disse rettigheder og principper.
- (73) Denne forordning indeholder bestemmelser, der dækker alle de områder, der er omfattet af direktiv 2014/61/EU, som derfor bør ophæves. ***I betragtning af en forsinket anvendelse af visse regler om gennemsigtighed, procedurer for udstedelse af tilladelser, bygningsintern fysisk infrastruktur og digitaliseringen af centrale informationssteder bør visse regler i direktiv 2014/61/EU imidlertid fortsat gælde, indtil de tilsvarende regler i denne forordning finder anvendelse. For eksempel bør netoperatører og offentlige organer fortsat være forpligtet til, som fastsat i [artikel 4, stk. 2 og 3, og stk. 4, første punktum, i direktiv 2014/61/EU], at stille oplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur til rådighed via et centralt informationssted, således at de omgående kan være tilgængelige, indtil de relevante bestemmelser i denne forordning finder anvendelse.***

- (74) En periode på **18** måneder mellem **denne forordnings** ikrafttrædelses- og anvendelses**dato** har til formål at give medlemsstaterne tilstrækkelig tid til at sikre, at deres nationale lovgivning ikke indeholder hindringer for en ensartet og effektiv anvendelse af denne forordning. ***Uanset denne anvendelsesdato og for at sikre, at medlemsstaterne har tilstrækkelig tid til at indføre nye systemer og overholde de nye regler, der indføres ved denne forordning, bør visse regler om gennemsigtighed med hensyn til eksisterende fysisk infrastruktur og planlagte anlægsarbejder, om digitaliseringen af centrale informationssteder og deres rolle med hensyn til strømlining af procedurerne for udstedelse af tilladelse samt om bygningsintern fysisk infrastruktur finde anvendelse på et senere tidspunkt. For eksempel bør forpligtelsen til at udstyre nye bygninger og bygninger, der gennemgår en større renovering, med fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur og bygningsintern fiberledningsnet blive obligatorisk 21 måneder efter datoen for denne forordnings ikrafttræden, og offentlige organer bør stille oplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur til rådighed i elektronisk format via det centrale informationssted fra 24 måneder efter datoen for denne forordnings ikrafttræden, mens den samme forpligtelse fortsat bør finde anvendelse på netoperatører som den, der allerede anvendes i overensstemmelse med direktiv 2014/61/EU. Selv om gennemsigtighedsbestemmelserne for så vidt angår minimumsoplysninger om planlagte anlægsarbejder, herunder den georefererede placering, kræver en længere frist på op til 24 måneder fra datoen for denne forordnings ikrafttræden, således at medlemsstaterne kan sikre, at de relevante centrale informationssteder stiller passende digitale værktøjer til rådighed, vil de eksisterende centrale informationssteder desuden fortsat blive anvendt i henhold til artikel 6, stk. 1, 2 og 3, i direktiv 2014/61/EU. Det samme gælder for de relevante dispensationer, som medlemsstaterne fastsætter i henhold til artikel 6, stk. 5, i direktiv 2014/61/EU.*** Medlemsstaterne skal trække nationale bestemmelser, der overlapper med denne forordning eller er i modstrid hermed, tilbage på det tidspunkt, hvor de enkelte bestemmelser begynder at finde anvendelse. Hvad angår vedtagelse af ny lovgivning i denne periode, følger det af artikel 4, stk. 3, i TEU, at medlemsstaterne i medfør af princippet om loyalt samarbejde har pligt til at afholde sig fra at træffe foranstaltninger, der ville være i strid med fremtidige EU-retlige regler.

(75) *Ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1971¹⁸ blev der bl.a. og i kraft af en ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/2120¹⁹ indført foranstaltninger til regulering af detailpriser for EU-intern kommunikation. Foranstaltningerne havde til hensigt at sikre, at forbrugerne ikke opkræves for høje priser for at foretage nummerbaseret interpersonel kommunikation, der originerer i deres indenlandske udbyders medlemsstat og terminerer ved et fastnet- eller mobilnummer i en anden medlemsstat. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet gik foranstaltningen ikke videre, end hvad der var nødvendigt for nå disse mål. Foranstaltningerne trådte i kraft den 15. maj 2019 for en periode på fem år indtil den 14. maj 2024. Forordning (EU) 2018/1971 indførte konkret definitionerne af reguleret EU-intern kommunikation og nummerbaseret interpersonel kommunikation i forordning (EU) 2015/2120 og ændrede forordning (EU) 2015/2120 ved at fastsætte detailtakster for EU-intern kommunikation og ved at fastsætte, at disse detailtakster udløber den 14. maj 2024.*

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1971 af 11. december 2018 om oprettelse af Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC) og Agenturet for Støtte til BEREC (BEREC-kontoret), om ændring af forordning (EU) 2015/2120 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1211/2009 (EUT L 321 af 17.12.2018, s. 1).

¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/2120 af 25. november 2015 om foranstaltninger vedrørende adgang til det åbne internet og om ændring af direktiv 2002/22/EF om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester og forordning (EU) nr. 531/2012 om roaming på offentlige mobilkommunikationsnet i Unionen (EUT L 310 af 26.11.2015, s. 1).

- (76) *Detailprislofterne, som trådte i kraft i alle medlemsstater den 15. maj 2019, blev fastsat på et niveau, som gav udbydere af offentligt tilgængelige nummerbaserede interpersonelle kommunikationstjenester mulighed for at få dækket deres omkostninger og således sikre en forholdsmæssig intervention på markedet for både mobil- og fastnetkommunikation. De nationale tilsynsmyndigheder havde desuden og har stadig beføjelse til at indrømme en undtagelse efter anmodning fra en udbyder af offentligt tilgængelige nummerbaserede interpersonelle kommunikationstjenester, i det tilfælde at de bliver betydeligt mere påvirket af foranstaltningerne end flertallet af andre udbydere i Unionen.*

- (77) *Den 15. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene om anvendelsen af bestemmelserne om EU-intern kommunikation i forordning (EU) 2018/1971 sammen med en Eurobarometerundersøgelserapport om international kommunikation i Unionen ("Eurobarometerrapporten fra 2022"). Kommissionen vurderede foranstaltingernes virkning på grundlag af den løbende overvågning af gennemførelsen af reglerne og udvekslinger med interessenter samt under hensyntagen til BEREC's udtalelse om reguleringen af EU-intern kommunikation ("BEREC-udtalelsen"). Både Kommissionens vurdering og resultaterne af Eurobarometerrapporten fra 2022 viser, at EU-reglerne har vist sig at være effektive og forholdsmæssige. Foranstaltingerne har sænket detailpriserne for EU-intern kommunikation betydeligt. Ifølge data fra BEREC-udtalelsen og Eurobarometerrapporten fra 2022 har et betydeligt antal forbrugere i de fleste medlemsstater haft gavn af foranstaltingerne, og nogle benytter fortsat traditionel kommunikation såsom telefonopkald og sms'er til EU-intern kommunikation, hvor forbrugerne hovedsagelig kommunikerer via telefon, selv om et stigende antal forbrugere har adgang til nummeruafhængige interpersonelle kommunikationstjenester til dækning af deres EU-interne kommunikationsbehov. Dette er tilfældet for borgere på 55 år eller derover.*

- (78) *Desuden har detailprislofterne hverken ført til en stigning i mængden af EU-intern kommunikation eller tilsyneladende haft en betydelig negativ indvirkning på udbydere. Siden foranstaltningerne trådte i kraft, har ingen udbydere af offentligt tilgængelige nummerbaserede interpersonelle kommunikationstjenester anmodet om undtagelser. Desuden bekræfter resultatet af den sonderende høring om fremtiden for markedet for elektronisk kommunikation og dets infrastruktur, der lukkede den 19. maj 2023, behovet for at forlænge de eksisterende foranstaltninger.*
- (79) *Da engrospriserne for EU-intern kommunikation ikke er regulerede, og der mangler et overblik over transitomkostningerne, kan det på nuværende tidspunkt ikke udelukkes, at disse detailpriser vil stige, hvis foranstaltningerne fjernes øjeblikkeligt, og kunderne kunne blive udsat for meget høje priser for EU-intern kommunikation. Denne forordning indfører derfor en bestemmelse om ændring af forordning (EU) 2015/2120 for at forlænge anvendelsen af nævnte forordnings artikel 5a, stk. 1.*

- (80) *I betragtning af målet om at fjerne detailprisforskellene mellem de tariffer, der gælder for EU-intern kommunikation, og de tariffer, der gælder for indenlandsk tale- (fastnet- og mobil-) og sms-kommunikation, fra den 1. januar 2025 bør udbydere, der frivilligt beslutter ikke at opkræve tillæg for EU-intern kommunikation, dog være undtaget fra at anvende de maksimale detailpriser med forbehold af en politik om rimeligt forbrug, således at fordelene ved ensartede detailpriser for indenlandsk og EU-intern kommunikation kommer forbrugerne til gode på et tidligere tidspunkt. Politikken om rimeligt forbrug vil blive fastlagt i en gennemførelsesretsakt, som Kommissionen bør vedtage senest den 31. december 2024 efter høring af BEREC.*
- (81) *Som andet skridt bør udbydere fra den 1. januar 2029 ikke opkræve forskellige detailpriser for indenlandsk kommunikation og EU-intern kommunikation. Udbydernes forpligtelse til at overholde denne foranstaltning er imidlertid betinget af, at der vedtages en række beskyttelsesforanstaltninger for udbyderne med hensyn til bæredygtighed, rimeligt forbrug og bekæmpelse af svig. Kommissionen bør senest den 30. juni 2028 vedtage sådanne beskyttelsesforanstaltninger ved hjælp af en gennemførelsesretsakt.*
- (82) *Desuden skal der forud for den fuldstændige udfasning af detailtillæg for EU-intern kommunikation, der begynder den 1. januar 2029, ske en gennemgang af reglerne om EU-intern kommunikation, som Kommissionen bør foretage senest den 30. juni 2027 efter høring af BEREC.*

- (83) *Som led i gennemgangen bør Kommissionen med støtte fra BEREC vurdere de nye foranstaltningers indvirkning på forbrugerne og udbyderne, også under hensyntagen til udviklingen på markedet. Vurderingen bør omfatte udviklingen i engrosomkostningerne, tendensen i detailpriserne for EU-intern kommunikation, udviklingen i forbrugerpræferencer, den mulige indvirkning på de nationale markeder af leveringen af nummerbaserede interpersonelle kommunikationstjenester, navnlig på de detailpriser, der opkræves af forbrugerne, foranstaltningernes potentielle indvirkning på udbydernes indtægter, omfanget af brugen af, tilgængeligheden af samt konkurrenceevnen for nummeruafhængige interpersonelle kommunikationstjenester eller eventuelle alternativer til EU-intern kommunikation og udviklingen i tarifplaner for så vidt angår EU-intern kommunikation.*
- (84) *Vurderingen vil danne grundlag for Kommissionens vedtagelse senest den 30. juni 2028 af en gennemførelsesretsakt, der fastsætter beskyttelsesforanstaltningerne for udbyderne med hensyn til bæredygtighed, rimeligt forbrug og bekæmpelse af svig. Den kunne også danne grundlag for et eventuelt lovgivningsmæssigt forslag fra Kommissionen om at ændre foranstaltningerne som eventuelt påkrævet.*

- (85) *Med henblik på indsamling af data, overvågning, gennemgang og rapportering af indvirkningen af reglerne om EU-intern kommunikation bør Kommissionen, BEREC, de nationale tilsynsmyndigheder og, hvis det er relevant, andre berørte kompetente myndigheder behandle forretningshemmeligheder og andre fortrolige oplysninger, der videregives af udbyderne, fortroligt. Beskyttelsen af fortrolige oplysninger bør dog ikke forhindre de kompetente nationale myndigheder i at videregive sådanne oplysninger rettidigt.*
- (86) *I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet bør de foranstaltninger, der finder anvendelse på EU-intern kommunikation, og som indføres ved denne forordning, være tidsbegrænsede og udløbe senest den 30. juni 2032. En sådan forlængelse bør gøre det muligt for Kommissionen at indsamle og undersøge data, der er relevante for at kunne vurdere foranstaltningernes virkning, og samtidig sikre, at sårbare forbrugere beskyttes mod potentielt for høje priser for EU-intern kommunikation. Foranstaltningernes udløb falder sammen med datoen for udløb af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/612²⁰.*
- (87) For at muliggøre en øjeblikkelig anvendelse af de i denne forordning fastsatte foranstaltninger bør denne forordning træde i kraft på tredjedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

²⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/612 af 6. april 2022 om roaming på offentlige mobilkommunikationsnet i Unionen (EUT L 115 af 13.4.2022, s. 1).

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Denne forordning har til formål at lette og stimulere udrulningen af net med meget høj kapacitet ("VHC-net") ved at fremme fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur og ved at muliggøre en mere effektiv etablering af ny fysisk infrastruktur, således at sådanne net kan udrulles hurtigere og med lavere omkostninger.
2. Hvis en bestemmelse i denne forordning er i strid med en bestemmelse i *direktiv 2002/77/EF*, (EU) 2018/1972 eller *(EU) 2022/2555*, har de relevante bestemmelser i disse direktiver forrang.
3. ***Denne forordning fastsætter minimumskrav for at nå de mål, der er anført i stk. 1.*** Medlemsstaterne kan opretholde eller indføre foranstaltninger, der er i overensstemmelse med EU-retten, og som er *strengere eller* mere detaljerede **■** end disse *minimumskrav*, hvis foranstaltningerne har til formål at fremme fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur eller muliggøre en mere effektiv etablering af ny fysisk infrastruktur.
4. Uanset denne artikels stk. 3 må medlemsstaterne ikke opretholde eller indføre ***de foranstaltninger, der er omhandlet i nævnte stykke, for så vidt angår artikel 3, stk. 5, første afsnit, litra a)-e), og stk. 7 og 10, artikel 4, stk. 7, artikel 5, stk. 2, andet afsnit, og stk. 5, artikel 6, stk. 2, og artikel 10, stk. 7 og 8.***

5. *Denne forordning berører ikke medlemsstaternes ansvar for at beskytte den nationale sikkerhed og deres beføjelse til at beskytte andre væsentlige statsfunktioner, herunder sikring af statens territoriale integritet og opretholdelse af lov og orden.*

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning finder definitionerne i direktiv (EU) 2018/1972 anvendelse, navnlig definitionerne af "elektronisk kommunikationsnet", "net med meget høj kapacitet", "offentligt elektronisk kommunikationsnet", "nettermineringspunkt", "tilhørende faciliteter", "slutbruger", "sikkerhed i net og tjenester", "adgang" og "operatør".

Desuden forstås ved følgende:

- 1) "netoperatør":
 - a) en operatør som defineret i artikel 2, nr. 29), i direktiv (EU) 2018/1972
 - b) et foretagende, der stiller fysisk infrastruktur til rådighed med henblik på at levere:
 - i) en tjeneste, der vedrører produktion, transport eller distribution af:
 - gas
 - elektricitet, herunder offentlig belysning

- varme
 - vand, herunder bortskaffelse eller rensning af spildevand, og dræningssystemer
- ii) transporttjenester, herunder jernbaner, veje, **herunder veje i bymæssige områder, tunneler**, havne og lufthavne

2) **"offentligretligt organ": et organ med alle følgende karakteristika:**

- a) **det er oprettet med det specifikke formål at imødekomme almenhedens behov, og har ikke en industriel eller kommerciel karakter**
- b) **det har status som juridisk person**
- c) **det finansieres helt eller for størstedelens vedkommende af statslige, regionale eller lokale myndigheder eller af andre offentligretlige organer eller er underlagt disse myndigheders eller organers ledelsesmæssige kontrol, eller har en administrativ, ledelsesmæssig eller tilsynsmæssig bestyrelse, hvor mere end halvdelen af medlemmerne er udpeget af statslige, regionale eller lokale myndigheder eller af andre offentligretlige organer**

3) **"offentligt organ": en statslig, regional eller lokal myndighed, et offentligretligt organ eller en sammenslutning af en eller flere sådanne myndigheder eller et eller flere sådanne offentligretlige organer**

4) "fysisk infrastruktur":

- a) et element i et net, der skal huse andre elementer i et net uden at blive et aktivt element i selve nettet, såsom rør, master, kabelkanaler, inspektionsbrønde, mandehuller, gadeskabe, antenneanlæg og pæle samt bygninger, **herunder bygningernes tage og dele af deres facader** eller indgange til bygninger, og alle andre aktiver, herunder gadeinventar såsom lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte og **vejafgiftsportaler, samt** bus- og sporvognsstoppesteder og metro- og **togstationer**
- b) hvis de ikke indgår i et net og ejes eller kontrolleres af offentlige organer: bygninger, **herunder bygningernes tage og dele af deres facader** eller indgange til bygninger, og alle andre aktiver, herunder gadeinventar såsom lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte og **vejafgiftsportaler, samt** bus- og sporvognsstoppesteder og metro- og **togstationer**.

Kabler, herunder sort fiber, samt elementer af net, der bruges til levering af drikkevand som defineret i artikel 2, nr. 1), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/2184²¹, er ikke fysisk infrastruktur som omhandlet i denne forordning

- 5) "anlægsarbejde": ethvert resultat af bygge- eller anlægsarbejder som en helhed, der i sig selv er tilstrækkeligt til at varetage en økonomisk eller teknisk funktion, og som omfatter et eller flere elementer af en fysisk infrastruktur

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/2184 af 16. december 2020 om kvaliteten af drikkevand (EUT L 435 af 23.12.2020, s. 1).

- 6) "bygningssintern fysisk infrastruktur": fysisk infrastruktur eller installationer på slutbrugerens sted, herunder samejede elementer, der er beregnet til at huse kablede og/eller trådløse adgangsnet, hvor sådanne adgangsnet kan levere elektroniske kommunikationstjenester og forbinde bygningens adgangspunkt med nettermineringspunktet
- 7) "bygningssinternt fiberledningsnet": optiske fiberkabler på slutbrugerens sted, herunder samejede elementer, der er beregnet til at levere elektroniske kommunikationstjenester og forbinde bygningens adgangspunkt med nettermineringspunktet
- 8) "fiberklar bygningssintern fysisk infrastruktur": bygningssintern fysisk infrastruktur beregnet til at huse optiske fiberelementer
- 9) "større renoveringsarbejder": ■ anlægsarbejder ■ på slutbrugerens sted, der omfatter strukturelle ændringer af hele den bygningssinterne fysiske infrastruktur eller en væsentlig del heraf, og som *i overensstemmelse med national ret* kræver en byggetilladelse
- 10) "tilladelse": en eksplicit eller implicit afgørelse eller et sæt afgørelser, der træffes samtidigt eller efter hinanden af en eller flere kompetente myndigheder, og som *i henhold til national ret kræves*, for at et foretagende kan udføre de bygge- eller ■ anlægsarbejder, der er nødvendige for etablering af elementer af *VHC-net*

- 11) "adgangspunkt": et fysisk punkt i eller uden for bygningen, som er tilgængeligt for foretagender, **der udbyder eller har** tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet, og hvor der er mulighed for tilslutning til den fiberklare bygningsinterne fysiske infrastruktur
- 12) **"anlægsrettigheder": rettigheder omhandlet i artikel 43, stk. 1, i direktiv (EU) 2018/1972, som tildeles en operatør til at installere faciliteter på, over eller under offentlig eller privat ejendom med henblik på at etablere VHC-net og tilhørende faciliteter.**

Artikel 3

Adgang til eksisterende fysisk infrastruktur

1. **Netoperatører og** offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, **imødekommer efter skriftlig anmodning fra en operatør** alle rimelige anmodninger om adgang til den pågældende fysiske infrastruktur på fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, med henblik på etablering af elementer af **VHC-net** eller tilhørende faciliteter. Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, skal desuden imødekomme alle sådanne rimelige anmodninger på ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser. Sådanne skriftlige anmodninger skal angive de elementer i den fysiske infrastruktur, hvortil der anmodes om adgang, herunder en specifik tidsramme.
- Medlemsstaterne kan fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodningerne.**

2. *Efter anmodning fra en operatør forhandler juridiske personer, der primært er aktive som lejere af jord eller som indehavere af andre rettigheder til jord end ejendomsrettigheder til jord, hvorpå der efter planen skal installeres eller er blevet installeret faciliteter med henblik på etablering af elementer af VHC-net, eller som forvalter lejekontrakter på vegne af jordejere, og operatører om adgang til sådan jord i god hensigt, herunder om prisen, som, hvis det er relevant, skal afspejle markedsforholdene, i overensstemmelse med national aftaleret.*

De operatører og juridiske personer, der er omhandlet i dette stykkes første afsnit, underretter den nationale tilsynsmyndighed om indgåelsen af aftaler i overensstemmelse med første afsnit, herunder den aftalte pris.

Medlemsstaterne kan udarbejde vejledning om vilkårene og betingelserne, herunder prisen, for at lette indgåelsen af sådanne aftaler.

3. Medlemsstaterne kan fastsætte, at *ejere af private erhvervsbygninger, der ikke er ejet eller kontrolleret af en netoperatør, efter skriftlig anmodning fra en operatør skal imødekomme rimelige anmodninger om adgang til disse bygninger, herunder deres tage, med henblik på at installere elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter på fair og rimelige vilkår og betingelser og til en pris, der afspejler markedsforholdene. Forud for en sådan anmodning fra den adgangssøgende skal alle følgende betingelser være opfyldt:*

- a) *Bygningen er beliggende i et landdistrikt eller afsidesliggende område som defineret af medlemsstaterne.*

- b) *Der findes ikke noget VHC-net af samme type – fast eller mobilt – svarende til det, som den adgangssøgende har til hensigt at udrulle, tilgængeligt i det område, hvortil der anmodes om adgang, og der er ingen planer om at udrulle et sådant net i henhold til oplysninger indsamlet via det centrale informationssted, som forelå på datoen for anmodningen.*
- c) *Der er ingen fysisk infrastruktur i det område, hvortil der anmodes om adgang, der ejes eller kontrolleres af netoperatører eller offentlige organer og er teknisk egnet til at huse elementer af VHC-net.*

Medlemsstaterne kan opstille en liste over kategorier af erhvervsbygninger, der kan undtages fra forpligtelsen til at imødekomme en sådan anmodning om adgang af hensyn til den offentlige sikkerhed, forsvaret, sikkerheden og sundheden. Denne liste og de kriterier, der skal anvendes til at fastlægge disse kategorier, offentliggøres via et centralt informationssted.

4. Ved fastsættelse af fair og rimelige vilkår og betingelser, *herunder priser*, for at give adgang *og med henblik på at undgå for høje priser* tager netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, *hvor det er relevant, som minimum* hensyn til følgende:

- a) *eksisterende kontrakter og kommercielle vilkår og betingelser, der er aftalt mellem operatører, der søger adgang, og netoperatører eller offentlige organer, der giver adgang til fysisk infrastruktur*

- b) behovet for at sikre, at adgangsudbyderen har en fair mulighed for at få dækket de omkostninger, som denne pådrager sig for at give adgang til sin fysiske infrastruktur, idet der tages hensyn til særlige nationale forhold, **forretningsmodeller** og eventuelle tarifstrukturer, der er indført for at skabe en fair mulighed for omkostningsdækning; i tilfælde af elektroniske kommunikationsnet skal der også tages hensyn til eventuelle afhjælpende foranstaltninger pålagt af en national tilsynsmyndighed
- c) **eventuelle yderligere vedligeholdelses- og tilpasningsomkostninger, som følger af at give adgang til den relevante fysiske infrastruktur**
- d) hvordan den ønskede adgang påvirker adgangsudbyderens forretningsplan, herunder investeringer i den fysiske infrastruktur, hvortil der anmodes om adgang
- e) i det særlige tilfælde, hvor der er tale om adgang til operatørers fysiske infrastruktur, **enhver relevant vejledning i henhold til stk. 13 og navnlig:**
 - i) **disse investeringers økonomiske rentabilitet baseret på deres risikoprofil**
 - ii) **behovet for et fair investeringsafkast og for en eventuel tidsplan for et sådant investeringsafkast**
 - iii) **adgangens eventuelle virkninger for konkurrencen i efterfølgende led og dermed for priserne og investeringsafkastet**

- iv) en eventuel afskrivning af netaktiverne på det tidspunkt, hvor der anmodes om adgang*
- v) et eventuelt forretningsmæssigt grundlag for investeringen på det tidspunkt, hvor den blev foretaget, navnlig investeringen i den fysiske infrastruktur, der anvendes til at udbyde konnektivitet, og*
- vi) eventuelle muligheder, som den adgangssøgende tidligere har haft for at saminvestere i etableringen af den fysiske infrastruktur, navnlig i henhold til artikel 76 i direktiv (EU) 2018/1972, eller for at etablere egen infrastruktur samtidig hermed*
- f) ved vurderingen af operatørernes behov for et fair investeringsafkast, som afspejler de relevante markedsforhold, deres anderledes forretningsmodeller, navnlig for foretagender, der primært udbyder tilhørende faciliteter og tilbyder fysisk adgang til mere end ét foretagende, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet.*

5. Netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, kan nægte adgang til specifik fysisk infrastruktur **af** en eller flere af følgende **grunde**:

- a) Den fysiske infrastruktur, hvortil der anmodes om adgang, er ikke teknisk egnet til at huse de elementer af **VHC-net**, der er omhandlet i stk. 1.

- b) Der er mangel på ledig plads til at huse de elementer af **VHC-net** eller tilhørende faciliteter, som er omhandlet i stk. 1, herunder efter hensyntagen til adgangsudbyderens fremtidige pladsbehov, der er tilstrækkelig påvist *såsom ved at henvise til offentligt tilgængelige investeringsplaner eller til en konsekvent anvendt procentdel for den kapacitet, der er reserveret til fremtidige behov, sammenlignet med den fysiske infrastrukturens samlede kapacitet.*
- c) Der er *begrundede hensyn til* sikkerhed, *national sikkerhed* og folkesundhed **■** .
- d) *Der er behørigt begrundede hensyn til* nettenes integritet og sikkerhed, navnlig hvad angår kritisk national infrastruktur.
- e) *Der er en behørigt begrundet* risiko for, at de planlagte elektroniske kommunikationstjenester i væsentlig grad forstyrrer leveringen af andre tjenester via den samme fysiske infrastruktur.
- f) Der findes andre *brugbare alternative muligheder for* at få *passiv* fysisk adgang til elektroniske kommunikationsnet i engrosledet, *som er egnede til levering af VHC-net, og som tilbydes på fair og rimelige vilkår og betingelser* af samme netoperatør eller, i det særlige tilfælde med landdistrikter eller afsidesliggende områder, hvor et net drives udelukkende på engrosmarkedet og ejes eller kontrolleres af offentlige organer, af operatøren af et sådant net.

6. *Medlemsstaterne kan fastsætte, at netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, kan nægte adgang til specifik fysisk infrastruktur, hvis der er brugbare alternative muligheder for ikkeforskelsbehandlende åben og aktiv engrosadgang til VHC-net, der udbydes af den samme netoperatør eller af det samme offentlige organ, forudsat at begge følgende betingelser er opfyldt:*

- a) Sådanne andre midler til engrosadgang tilbydes på fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris.*
- b) Den anmodende operatørs udrulningsprojekt vedrører det samme dækningsområde, og der er ikke noget andet fibernet, der forbinder slutbrugeres lokaliteter, der betjener dækningsområdet.*

Dette stykke finder kun anvendelse på de medlemsstater, hvor en sådan eller en tilsvarende mulighed for afslag finder anvendelse den ... [datoen for denne forordnings ikrafttræden] i overensstemmelse med national ret, der overholder EU-retten.

7. I tilfælde af afslag på adgang *som omhandlet i stk. 5 og 6* giver netoperatøren eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer den fysiske infrastruktur, skriftligt den adgangssøgende en specifik og detaljeret begrundelse for et sådant afslag *senest én* måned fra datoen for modtagelsen af den fuldstændige anmodning om adgang, *bortset fra national kritisk infrastruktur som defineret i national ret, for hvilken der ikke kræves specifikke og detaljerede begrundelser i meddelelsen om afslag til den adgangssøgende.*

8. Medlemsstaterne kan oprette *eller udpege* et organ til at koordinere anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur, der ejes eller kontrolleres af offentlige organer, yde juridisk og teknisk rådgivning med henblik på forhandling af adgangsvilkår og -betingelser og lette tilrådighedsstillelsen af oplysninger via et centralt informationssted, jf. artikel 12.
9. Fysisk infrastruktur, der allerede er underlagt adgangsfpligtelser, som er pålagt af de nationale tilsynsmyndigheder i henhold til direktiv (EU) 2018/1772, eller som følger af anvendelsen af EU-statsstøtteregele, er ikke omfattet af fpligtelseterne i *stk. 1, 4 og 5*, så længe disse adgangsfpligtelseter er gældende.
10. Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer *fysisk infrastruktur* eller visse kategorier af *fysisk infrastruktur*, kan undlade at anvende stk. 1, 4 og 5 på denne *fysiske infrastruktur* eller disse kategorier af *fysisk infrastruktur* af hensyn til arkitektonisk, historisk, religiøs eller *miljømæssig* værdi eller af hensyn til den offentlige sikkerhed, *forsvaret*, sikkerheden og sundheden. Medlemsstaterne *eller, i det omfang det er relevant, de regionale og lokale myndigheder* fastlægger sådan *fysisk infrastruktur* eller sådanne kategorier af *fysisk infrastruktur* på deres område ud fra behørigt begrundede og forholdsmæssige kriterier. *Listen over kategorier af fysisk infrastruktur og de kriterier, der anvendes til fastlæggelse heraf*, stilles til rådighed via et centralt informationssted.

11. Operatører har ret til at tilbyde adgang til deres fysiske infrastruktur med henblik på etablering af andre net end elektroniske kommunikationsnet eller tilhørende faciliteter.
12. *Uanset stk. 3* berører denne artikel hverken ejendomsretten for ejeren af den fysiske infrastruktur, hvis netoperatøren eller det offentlige organ ikke er ejeren, eller ejendomsretten for nogen anden tredjepart såsom grundejere og ejere af privat ejendom *eller, hvis det er relevant, lejerers rettigheder.*
13. Efter høring af interessenter, de nationale tvistbilæggelsesorganer og andre kompetente EU-organer eller -agenturer i de relevante sektorer i det omfang, det er relevant, ***og under hensyntagen til veletablerede principper og de forskellige situationer i de enkelte medlemsstater*** kan Kommissionen i tæt samarbejde med BEREC udarbejde vejledning om anvendelsen af denne artikel.

Artikel 4

Gennemsigtighed med hensyn til fysisk infrastruktur

1. Med henblik på at kunne anmode om adgang til fysisk infrastruktur i overensstemmelse med artikel 3 har en operatør ret til efter anmodning at få adgang til følgende minimumsoplysninger i elektronisk format om eksisterende fysisk infrastruktur via et centralt informationssted:
 - a) georefereret placering og forløb

- b) type og nuværende brug af infrastrukturen
- c) et kontaktpunkt.

Sådanne minimumsoplysninger skal være tilgængelige **■** på forholdsmæssige, ikkeforskelsbehandlende og gennemsigtige vilkår og under alle omstændigheder senest **10 arbejdsdage** efter datoen for indgivelse af anmodningen om adgang til oplysninger. ***I behørigt begrundede tilfælde kan denne frist forlænges én gang med fem arbejdsdage. Operatører, der anmoder om adgang, underrettes om en eventuel forlængelse af fristen via et centralt informationssted.***

Alle operatører, der anmoder om adgang til oplysninger i henhold til denne artikel, angiver det geografiske område, hvor vedkommende har til hensigt at etablere elementer af **VHC-net** eller tilhørende faciliteter.

Adgangen til minimumsoplysningerne kan begrænses **eller nægtes**, forudsat at det er nødvendigt for at garantere sikkerheden af visse bygninger, der ejes eller kontrolleres af offentlige organer, netsikkerheden og nettenes integritet, den nationale sikkerhed, **sikkerheden i forbindelse med national kritisk infrastruktur**, folkesundheden eller den offentlige sikkerhed eller af hensyn til beskyttelsen af fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder.

2. ***Udover de minimumsoplysninger, der er omhandlet i stk. 1, første afsnit, kan medlemsstaterne kræve oplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur såsom oplysninger om den fysiske infrastrukturens udnyttelsesgrad.***

3. Netoperatører og offentlige organer stiller **mindst** de i stk. 1 omhandlede minimumsoplysninger **og i givet fald de i stk. 2 omhandlede yderligere oplysninger** til rådighed via et centralt informationssted og i elektronisk format og stiller omgående eventuelle ajourføringer af disse oplysninger til rådighed. ***I det tilfælde at netoperatører eller offentlige organer ikke overholder nærværende stykke, kan de kompetente myndigheder anmode om, at de i stk. 1 omhandlede oplysninger, som mangler, stilles til rådighed i elektronisk format via et centralt informationssted senest 10 arbejdsdage efter datoen for modtagelse af en sådan anmodning, uden at dette berører medlemsstaternes mulighed for at pålægge netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, sanktioner for manglende overholdelse af denne forpligtelse.***
4. ***I en overgangsperiode af kortest mulig varighed og på højst 12 måneder kan medlemsstaterne undtage kommuner med under 3 500 indbyggere fra forpligtelsen i stk. 3. Medlemsstaterne fastsætter en køreplan med frister for at stille de i stk. 1 omhandlede minimumsoplysninger til rådighed via et centralt informationssted i elektronisk format. Disse undtagelser og køreplanerne offentliggøres via et centralt informationssted. I denne overgangsperiode sikrer de pågældende kommuner, at de oplysninger, der er til rådighed, er tilgængelige for operatører.***

5. Netoperatører og offentlige organer skal imødekomme rimelige anmodninger om undersøgelser på stedet af nærmere specificerede elementer af deres fysiske infrastruktur efter specifik *skriftlig* anmodning fra en operatør. I sådanne anmodninger skal det angives de pågældende elementer af den fysiske infrastruktur med henblik på at etablere elementer af *VHC-net* eller tilhørende faciliteter. Senest én måned efter datoen for modtagelsen af anmodningen skal der gives adgang til undersøgelser på stedet anlægsopmåling af de specificerede elementer af den fysiske infrastruktur på forholdsmæssige, ikkeforskelsbehandlende og gennemsigtige vilkår, jf. dog begrænsningerne i stk. 1, fjerde afsnit. *Medlemsstaterne kan fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodningerne.*
6. *Medlemsstaterne kan på grundlag af behørigt begrundede og forholdsmæssige kriterier fastlægge, hvilken* national kritisk infrastruktur som defineret i national ret *eller hvilke dele heraf der ikke er omfattet af forpligtelserne i stk. 1, 3 og 5.*
7. Stk. 1, 3 og 5 finder ikke anvendelse, hvor:
- a) den fysiske infrastruktur ikke er teknisk egnet til etablering af *VHC-net* eller tilhørende faciliteter

- b) forpligtelsen til at levere oplysninger om visse **typer** eksisterende fysisk infrastruktur i henhold til stk. 1, første afsnit, ville være uforholdsmæssig baseret på en **■** cost-benefit-analyse foretaget af medlemsstaten og **■** en høring af interessenter, **eller**
- c) *fysisk infrastruktur ikke er underlagt adgangsforpligtelser i overensstemmelse med artikel 3, stk. 10.*

Begrundelsen, kriterierne og betingelserne for at anvende enhver sådan undtagelse offentliggøres via et centralt informationssted og meddeles Kommissionen.

- 8. Operatører, der får adgang til oplysninger i henhold til denne artikel, træffer passende foranstaltninger til at sikre beskyttelse af fortroligheden samt af drifts- og forretningshemmeligheder. ***Med henblik herpå behandler de oplysningerne fortroligt og anvender dem kun med henblik på udrulning af deres net.***

Artikel 5

Koordinering af anlægsarbejder

- 1. ***Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører*** har ret til at forhandle aftaler om koordinering af anlægsarbejder, herunder om omkostningsfordelingen, med operatører med henblik på etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter.

2. ***Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører*** skal, når de direkte eller indirekte udfører eller planlægger at udføre anlægsarbejder, som helt eller delvis finansieres med offentlige midler, imødekomme alle rimelige skriftlige anmodninger om koordinering af disse anlægsarbejder på gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende vilkår fremsat af operatører med henblik på etablering af elementer af ***VHC-net eller tilhørende faciliteter. Medlemsstaterne kan fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodningen.***

Anmodninger om koordinering af anlægsarbejder skal imødekommes, hvis alle følgende betingelser er opfyldt:

- a) Koordineringen af anlægsarbejder medfører ikke uinddrivelige ekstraomkostninger, herunder omkostninger som følge af yderligere forsinkelser, for den netoperatør ***eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur***, som oprindeligt har planlagt det pågældende anlægsarbejde, uden at dette berører muligheden for, at de berørte parter aftaler en fordeling af omkostningerne.
- b) Den netoperatør ***eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur***, som oprindeligt har planlagt anlægsarbejdet, bevarer kontrollen med koordineringen af arbejdet.
- c) Anmodningen indgives så tidligt som muligt og, hvis der er behov for en tilladelse til anlægsarbejderne, senest ***én*** måned, inden det endelige projekt forelægges for tilladelsesudstedende myndigheder.

3. *Medlemsstaterne kan fastsætte, at anmodninger om koordinering af anlægsarbejder fremsat af et foretagender, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet, over for et foretagende, der ejes eller kontrolleres af offentlige organer, og som udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet, kan betragtes som urimelige, i det tilfælde at anlægsarbejdet bidrager til udrulningen af VHC-net, forudsat at disse VHC-net er beliggende i landdistrikter eller afsidesliggende områder, ejes eller kontrolleres af offentlige organer og kun drives på engrosmarkedet.*
4. En anmodning om koordinering af anlægsarbejder, der fremsættes af et foretagende, **der udbyder eller har** tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet, over for et foretagende, **der udbyder eller har** tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet, kan betragtes **som** urimelig, hvis begge følgende betingelser er opfyldt:
- a) Anmodningen vedrører et område, der har været genstand for et af følgende:
- i) en prognose for rækkevidden af bredbåndsnettene, herunder **VHC-net**, jf. artikel 22, stk. 1, i direktiv (EU) 2018/1972
 - ii) en opfordring til at erklære en hensigt om at etablere **VHC-net**, jf. artikel 22, stk. 3, i direktiv (EU) 2018/1972
 - iii) en offentlig høring som led i anvendelsen af Unionens statsstøttere regler.

- b) Det anmodende foretagende har undladt at erklære sin hensigt om at etablere **VHC-net** i det område, der er omhandlet i litra a), i alle de seneste procedurer blandt dem, der er anført i nævnte litra, og som dækker den periode, hvori anmodningen om koordinering fremsættes. ■

Hvis en anmodning om koordinering anses for at være urimelig på grundlag af første **afsnit**, skal det foretagende, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet, og **som har nægtet** at koordinere anlægsarbejder, etablere fysisk infrastruktur med tilstrækkelig kapacitet til at imødekomme tredjeparters eventuelle fremtidige rimelige adgangsbehov.

5. **Medlemsstaterne kan ud fra behørigt begrundede og forholdsmæssige kriterier fastlægge, hvilke typer anlægsarbejder der anses for at være** af begrænset omfang såsom med hensyn til værdi, størrelse eller varighed **eller for at vedrøre** national kritisk infrastruktur, **der kunne være undtaget fra forpligtelsen til at koordinere anlægsarbejder i henhold til stk. 2. Begrundelsen, kriterierne og betingelserne for at anvende undtagelser på disse typer anlægsarbejder offentliggøres via et centralt informationssted.**

Medlemsstaterne kan beslutte, at offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører ikke skal anvende stk. 2 og 4 på de typer anlægsarbejder, der vedrører national kritisk infrastruktur, eller af hensyn til den nationale sikkerhed, som medlemsstaterne har fastlagt i henhold til nærværende stykkes første afsnit.

Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører kan beslutte ikke at anvende stk. 2 og 4 på de typer ■ arbejder, der af medlemsstaterne er udpeget som værende af begrænset omfang i henhold til nærværende stykkes første afsnit.

6. ***Senest den ... [18 måneder fra datoen for denne forordnings ikrafttræden]*** udarbejder ***BEREC*** efter høring af interessenter, de nationale tvistbilæggesorganer og andre kompetente EU-organer eller -agenturer i de relevante sektorer, i det omfang det er relevant, ***og efter at have taget veletablerede principper og den enkelte medlemsstats specifikke situation*** i betragtning, i tæt samarbejde med ***Kommissionen retningslinjer for anvendelsen af denne artikel, navnlig vedrørende:***
- a) ***fordelingen af omkostningerne forbundet med koordinering af anlægsarbejder som omhandlet i stk. 1***
 - b) ***de kriterier, som tvistbilæggesorganerne bør følge ved bilæggelse af tvister, der falder ind under denne artikels anvendelsesområde, og***
 - c) ***kriterierne for at sikre tilstrækkelig kapacitet til at imødekomme forventede fremtidige rimelige behov, hvis koordinering af anlægsarbejder nægtes i henhold til stk. 4.***

Artikel 6

Gennemsigtighed med hensyn til planlagte anlægsarbejder

1. Med henblik på at muliggøre forhandling af aftaler om koordinering af anlægsarbejder omhandlet i artikel 5 stiller alle netoperatører ***og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur***, følgende minimumsoplysninger til rådighed i elektronisk format via et centralt informationssted:
- a) anlægsarbejdernes georefererede placering og type
 - b) **■** ***de involverede elementer af fysisk infrastruktur***

- c) forventet dato for påbegyndelse af arbejdet og dets varighed
- d) forventet dato for forelæggelse af det endelige projekt for de kompetente myndigheder med henblik på udstedelse af tilladelser, hvis det er relevant
- e) et kontaktpunkt.

Netoperatøren **og det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, sikrer, at** de i første afsnit omhandlede oplysninger for så vidt angår planlagte anlægsarbejder i forbindelse med dens fysiske infrastruktur **er korrekte og ajourførte og omgående stilles til rådighed via et centralt informationssted**, så snart oplysningerne er tilgængelige for netoperatøren **for dennes planlagte anlægsarbejder i de følgende seks måneder**, og under alle omstændigheder, og når der kræves tilladelse, senest **to** måneder før den første ansøgning om tilladelse indgives til de kompetente myndigheder.

Operatørerne har ret til at få adgang til de minimumsoplysninger, der er omhandlet i første afsnit, i elektronisk format via **et** centralt informationssted på baggrund af en begrundet anmodning, hvori det angives, i hvilket område den anmodende operatør planlægger at etablere elementer af **VHC-net** eller tilhørende faciliteter. Senest **10 arbejdsdage** efter datoen for modtagelse af anmodningen om adgang til oplysninger stilles de ønskede oplysninger til rådighed på forholdsmæssige, ikkeforskelsbehandlende og gennemsigtige vilkår. **I behørigt begrundede tilfælde kan denne frist forlænges én gang med fem arbejdsdage.** Adgang til minimumsoplysningerne må kun begrænses **eller nægtes**, hvis det er nødvendigt for at garantere netsikkerheden og nettenes integritet, den nationale sikkerhed, **sikkerheden i forbindelse med kritisk infrastruktur**, folkesundheden eller den offentlige sikkerhed eller af hensyn til beskyttelse af fortroligheden eller drifts- og forretningshemmeligheder.

2. *Medlemsstaterne kan ud fra behørigt begrundede og forholdsmæssige hensyn fastlægge, hvilke typer anlægsarbejder der anses for at være af begrænset omfang såsom med hensyn til værdi, størrelse eller varighed eller for at vedrøre national kritisk infrastruktur, samt hvilke nødsituationer eller hensyn til den nationale sikkerhed der kan berettige en undtagelse fra forpligtelsen til at stille minimumsoplysningerne til rådighed i henhold til stk. 1. Begrundelsen, kriterierne og betingelserne for at anvende undtagelser på disse typer anlægsarbejder offentliggøres via et centralt informationssted.*

Medlemsstaterne kan beslutte, at offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører ikke skal anvende stk. 1 på de typer anlægsarbejder, der vedrører national kritisk infrastruktur eller udføres af hensyn til den nationale sikkerhed, og som medlemsstaterne har fastlagt i henhold til nærværende stykkes første afsnit.

Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører kan beslutte ikke at anvende stk. 1 på oplysninger om de typer anlægsarbejder, der er af begrænset omfang, samt af de uopsættelige hensyn, som medlemsstaterne har fastlagt i henhold til nærværende stykkes første afsnit.

Artikel 7

Procedure for udstedelse af tilladelser og anlægsrettigheder

1. De kompetente myndigheder må ikke unødigt begrænse eller **hindre** etableringen af nogen elementer af **VHC-net** eller tilhørende faciliteter. Medlemsstaterne **gør deres bedste for lette**, at alle regler for de betingelser og procedurer, der gælder for udstedelse af tilladelser og anlægsrettigheder, som kræves til etablering af elementer af **VHC-net** eller tilhørende faciliteter, er ensartede på hele det nationale område.

2. De kompetente myndigheder stiller via et centralt informationssted ***i elektronisk format*** alle oplysninger til rådighed om de betingelser og procedurer, der gælder for udstedelse af tilladelser ***og*** anlægsrettigheder, ***som meddeles via administrative procedurer***, herunder alle oplysninger om undtagelser vedrørende nogle eller alle tilladelser eller anlægsrettigheder, som kræves i henhold til EU-retten eller national ret, ***og om metoder til indgivelse af ansøgninger i elektronisk format og indhentning af oplysninger om status på ansøgningerne.***
3. Alle operatører har ret til via et centralt informationssted at indgive ansøgninger i elektronisk format om ***alle nødvendige*** tilladelser ***eller fornyelser heraf*** eller anlægsrettigheder og til at indhente oplysninger om status på deres ansøgninger. ***Medlemsstaterne kan fastsætte detaljerede procedurer for indhentning af disse oplysninger.***
4. De kompetente myndigheder ***kan*** senest 15 arbejdsdage efter modtagelsen afvise ansøgninger om tilladelser, herunder om anlægsrettigheder, for hvilke minimumsoplysningerne ikke er stillet til rådighed via et centralt informationssted i henhold til artikel 6, stk. 1, første afsnit, af den operatør, der ansøger om den pågældende tilladelse.

5. De kompetente myndigheder udsteder eller giver afslag på tilladelser, som ikke vedrører anlægsrettigheder, senest fire måneder efter datoen for modtagelsen af en fuldstændig ansøgning om tilladelse.

De kompetente myndigheder fastslår, om ansøgningen om tilladelse eller anlægsrettigheder er fuldstændig, senest **20 arbejdsdage** efter modtagelsen af ansøgningen. ■ De kompetente myndigheder **opfordrer** ansøgeren til at fremlægge eventuelle manglende oplysninger inden for denne frist. ***De kompetente myndigheders konstatering af, at ansøgningen om tilladelse er fuldstændig, medfører ikke nogen suspension eller afbrydelse af den samlede periode på fire måneder til behandling af ansøgningen om tilladelse, som begynder på datoen for modtagelse af den fuldstændige ansøgning.***

Første og andet ***afsnit*** berører ikke andre specifikke frister eller forpligtelser, der fastsættes med henblik på den korrekte gennemførelse af proceduren for udstedelse af tilladelser, herunder klagesager, i overensstemmelse med EU-retten eller national ret, der overholder EU-retten, ***og berører ikke regler, som giver ansøgeren yderligere rettigheder eller har til formål at sikre den hurtigst mulige udstedelse af tilladelser.***

Medlemsstaterne fastsætter og offentliggør på forhånd via et centralt informationssted de grunde, på baggrund af hvilke den kompetente myndighed i ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde på eget initiativ kan forlænge de frister, der er omhandlet i dette stykkes første afsnit og i stk. 6.

En eventuel forlængelse skal være så kort som mulig **og må ikke overstige fire måneder, medmindre det kræves for at overholde andre specifikke frister eller forpligtelser, der fastsættes med henblik på en korrekt gennemførelse af den gældende procedure for udstedelse af tilladelse, herunder klagesager, i overensstemmelse med EU-retten eller national ret, der overholder EU-retten.**

Der må ikke anmodes om en forlængelse for at indhente manglende oplysninger, som den kompetente myndighed har undladt at anmode ansøgeren om i henhold til andet afsnit.

Afslag på en tilladelse eller **en** anlægsrettighed skal **begrundes** behørigt ud fra objektive, gennemsigtige, ikkeforskelsbehandlende og forholdsmæssige kriterier.

6. Uanset artikel 43, stk. 1, litra a), i direktiv (EU) 2018/1972 skal de kompetente myndigheder, hvis der ud over tilladelser kræves anlægsrettigheder **på**, over eller under offentlig **eller i givet fald** privat ejendom, **med forudgående tilladelse fra ejeren eller i overensstemmelse med national ret**, for at der kan etableres elementer af **VHC-net** eller tilhørende faciliteter, tildele sådanne anlægsrettigheder inden for perioden på fire **måneder** efter datoen for modtagelse af den **fuldstændige** ansøgning **eller inden for den frist, som er fastsat i national ret, alt efter hvilken der er kortest, undtagen i tilfælde af ekspropriation.**

7. *De kompetente myndigheder kan forny en tilladelse, der er udstedt til en operatør til anlægsarbejder, der er nødvendige for etablering af VHC-net eller tilhørende faciliteter, hvis anlægsarbejderne af objektive begrundede hensyn ikke kunne påbegyndes eller afsluttes inden udløbet af tilladelsens gyldighedsperiode. Fornyelsen af tilladelsen gives uden yderligere proceduremæssige krav til operatørerne.*
8. *Medlemsstaterne kan bl.a. kræve, at der søges om tilladelse til etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter på bygninger eller steder af arkitektonisk, historisk, religiøs eller miljømæssig værdi, som er beskyttet i overensstemmelse med national ret, eller hvor det er nødvendigt af hensyn til den offentlige sikkerhed eller sikkerheden af kritisk infrastruktur eller af miljømæssige årsager.*
9. Tilladelser, bortset fra anlægsrettigheder, som kræves til etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter, må ikke pålægges afgifter eller gebyrer ud over administrationsomkostninger som fastsat i artikel 16 i direktiv (EU) 2018/1972, som finder tilsvarende anvendelse.
10. *Kommissionen overvåger anvendelsen af denne artikel i medlemsstaterne. Med henblik herpå aflægges medlemsstaterne hvert tredje år rapport til Kommissionen om status for deres gennemførelse af denne artikel og om, hvorvidt de deri anførte betingelser er blevet opfyldt.*
11. *Proceduren i denne artikel finder anvendelse, uden at det berører artikel 57 i direktiv (EU) 2018/1972.*
12. Denne artikel berører ikke medlemsstaternes mulighed for at indføre yderligere bestemmelser, hvorved de kompetente myndigheder kan gøre proceduren for udstedelse af tilladelser hurtigere.

Artikel 8

Manglende afgørelse om ansøgningen om tilladelse

1. Hvis den kompetente myndighed ikke har truffet en **afgørelse** inden for den **gældende** frist, der er omhandlet i **artikel 7, stk. 5**, **betragtes tilladelsen som udstedt ved udløbet af denne frist.**

Første afsnit finder anvendelse, forudsat at proceduren for udstedelse af tilladelse ikke vedrører anlægsrettigheder. Operatøren eller enhver berørt part har i givet fald ret til efter anmodning at modtage en skriftlig bekræftelse fra den kompetente myndighed af, at tilladelsen er udstedt implicit.

Medlemsstaterne sikrer, at enhver berørt tredjepart har ret til at intervenere i den administrative procedure og til at anfægte afgørelsen om udstedelse af tilladelsen.

2. ***Medlemsstaterne kan fravige denne artikels stk. 1, hvis mindst et af følgende retsmidler er tilgængeligt i forbindelse med den relevante procedure for udstedelse af tilladelse:***

- a) ***En operatør, der har lidt skade som følge af den kompetente myndigheds manglende overholdelse af den gældende frist, der er fastsat i overensstemmelse med artikel 7, stk. 5, har ret til at kræve skadeserstatning i overensstemmelse med national ret.***
- b) ***Operatøren kan indbringe sagen for en domstol eller en tilsynsmyndighed.***

3. *I tilfælde af en fravigelse i henhold til denne artikels stk. 2 sikrer den berørte medlemsstat, at den kompetente myndighed eller ethvert andet organ, der er udpeget af den pågældende medlemsstat, ved udløbet af den frist, der er fastsat i overensstemmelse med artikel 7, stk. 5, og uden at dette berører operatørens ret til omgående at søge retsmidler i overensstemmelse med nærværende artikels stk. 2, efter anmodning fra operatøren eller på eget initiativ uden unødigt ophold indbyder ansøgeren til et møde for at lette vedtagelsen af en afgørelse om ansøgningen om tilladelse. Den kompetente myndighed indkalder til mødet senest to måneder efter indgivelsen af anmodningen. Uden unødigt ophold efter mødet forelægger den kompetente myndighed en skriftlig redegørelse for drøftelsen, herunder de involverede parter synspunkter, og meddeler operatøren en dato for, hvornår der skal træffes afgørelse om ansøgningen om tilladelse.*

Artikel 9

Undtagelser fra procedurer for udstedelse af tilladelse

1. *Anlægsarbejder, der består af et af følgende, må ikke være omfattet af nogen procedure for udstedelse af tilladelse som omhandlet i artikel 7, medmindre en sådan tilladelse er påkrævet i overensstemmelse med andre EU-retsakter:*
- a) reparations- og vedligeholdelsesarbejder af begrænset omfang såsom med hensyn til værdi, størrelse, virkning og varighed*
 - b) begrænsede tekniske opgraderinger af eksisterende arbejder eller anlæg, med begrænset virkning*
 - c) mindre anlægsarbejder af begrænset omfang såsom med hensyn til værdi, størrelse, virkning eller varighed, som kræves til udrulning af VHC-net.*

2. *Medlemsstaterne kan ud fra behørigt begrundede og forholdsmæssige kriterier fastlægge, hvilke typer anlægsarbejder stk. 1 finder anvendelse på. Oplysninger om disse typer anlægsarbejder offentliggøres via et centralt informationssted.*
3. *Uanset stk. 1 og med forbehold af proceduren i stk. 2 kan de kompetente myndigheder kræve, at der søges om tilladelse til etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter i følgende situationer:*
 - a) *på fysisk infrastruktur eller visse kategorier af fysisk infrastruktur, der er beskyttet af hensyn til arkitektonisk, historisk, religiøs eller miljømæssig værdi, eller på anden måde er beskyttet i overensstemmelse med national ret, eller*
 - b) *hvis det er nødvendigt af hensyn til den offentlige sikkerhed, forsvaret, sikkerheden, miljøet eller folkesundheden eller for at beskytte sikkerheden af kritisk infrastruktur.*
4. *Medlemsstaterne kan kræve, at operatører, der planlægger at udføre anlægsarbejder, der er omfattet af denne artikel, inden arbejderne påbegyndes, meddeler de kompetente myndigheder, at de har til hensigt at påbegynde anlægsarbejderne.*

Denne meddelelse indebærer ikke mere end en erklæring fra operatøren om, at denne har til hensigt at påbegynde anlægsarbejderne, og fremlæggelse af de minimumsoplysninger, der er nødvendige for, at de kompetente myndigheder kan vurdere, om disse arbejder er omfattet af undtagelsen i stk. 3. Disse minimumsoplysninger skal mindst omfatte den dato, hvor anlægsarbejderne forventes påbegyndt, deres varighed, kontaktoplysninger for den person, der er ansvarlig for udførelsen af arbejderne, og det område, der er omfattet af arbejderne.

Artikel 10

Bygningsintern fysisk infrastruktur og fiberledningsnet

1. ***Alle nyopførte bygninger og bygninger, som gennemgår større renoveringsarbejder, herunder samejede elementer, for hvilke der er indgivet ansøgninger om byggetilladelser efter den ... [21 måneder efter datoen for denne forordnings ikrafttræden], skal udstyres med en fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur og bygningsinterne fiberledningsnet, herunder forbindelser frem til det fysiske punkt, hvorfra slutbrugeren tilgår det offentlige net.***
2. Alle nyopførte flerfamiliehuse eller flerfamiliehuse, som gennemgår større renoveringsarbejder, for hvilke der er indgivet ansøgninger om byggetilladelser efter den ... [21 måneder efter datoen for denne forordnings ikrafttræden], skal udstyres med et adgangspunkt.
3. ***Senest den ... [21 måneder efter datoen for denne forordnings ikrafttræden] skal alle bygninger, herunder samejede elementer heraf, der gennemgår større renoveringsarbejder som defineret i artikel 2, nr. 10), i direktiv 2010/31/EU, udstyres med en fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur og bygningsinterne fiberledningsnet, herunder forbindelser frem til det fysiske punkt, hvorfra slutbrugeren tilgår det offentlige net, hvis dette ikke øger omkostningerne ved renoveringsarbejdet uforholdsmæssigt, og hvis det er teknisk muligt.*** Alle flerfamiliehuse, som gennemgår sådanne større renoveringsarbejder, skal også være udstyret med et adgangspunkt.

4. Senest den ... [18 måneder efter datoen for denne forordnings ikrafttræden] vedtager medlemsstaterne *efter høring af de interesserede parter og på grundlag af branchens bedste praksis* de relevante standarder eller tekniske specifikationer, som er nødvendige for gennemførelsen af stk. 1, 2 og 3. Disse standarder eller tekniske specifikationer *skal muliggøre let adgang for almindelige vedligeholdelsesaktiviteter i forbindelse med de individuelle fiberledningsnet, der anvendes af den enkelte operatør til at udbyde tjenester i VHC-net, og* skal som minimum omfatte:
- a) specifikationer for bygningens adgangspunkt og specifikationer for fibergrænsefladen
 - b) specifikationer for kabler
 - c) specifikationer for stik
 - d) specifikationer for *føringskanaler* eller mikrokabelkanaler
 - e) tekniske specifikationer, som er nødvendige for at forhindre forstyrrelser af elektriske kabler
 - f) et minimum for bøjningsradiussen
 - g) *tekniske specifikationer for kabelinstallationen.*

5. Medlemsstaterne **sikrer** overholdelse af de standarder eller tekniske specifikationer, der er omhandlet i stk. 4. ***For at påvise sådan overholdelse indfører medlemsstaterne procedurer, som kan omfatte inspektion på stedet af bygningerne eller et repræsentativt udsnit heraf.*** ■
6. Bygninger, som er udstyret i overensstemmelse med denne artikel, er berettiget til ***på frivillig basis og efter de procedurer, der er fastsat af medlemsstaterne***, at modtage et "fiberklar"-mærke, ***hvis medlemsstaterne har valgt at indføre et sådant*** mærke.
7. Stk. 1, 2 og 3 finder ikke anvendelse på visse kategorier af bygninger, ■ hvor overholdelsen af disse stykker er uforholdsmæssig med ■ hensyn til omkostningerne for individuelle ejere eller samejere på grundlag af objektive elementer. ***Medlemsstaterne fastlægger disse kategorier af bygninger på grundlag af behørigt begrundede og forholdsmæssige kriterier.***
8. ***Medlemsstaterne fastlægger på grundlag af behørigt begrundede og forholdsmæssige kriterier, hvilke*** bygningstyper såsom specifikke kategorier af monumenter, historiske bygninger, militærbygninger og bygninger, der anvendes til nationale sikkerhedsformål, som defineret i national ret, ***der skal undtages fra forpligtelserne i stk. 1, 2 og 3, eller som disse forpligtelser skal finde anvendelse på med passende tekniske tilpasninger.***
Oplysninger om disse kategorier af bygninger offentliggøres via et centralt informationssted ■ .

Artikel 11

Adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur

1. Med forbehold af stk. 3 *og uden at det berører ejendomsrettigheder*, har *alle udbydere af* offentlige elektroniske kommunikations*net* ret til at udrulle deres net for egen regning frem til adgangspunktet.
2. Med forbehold af stk. 3 har alle *udbydere af* offentlige elektroniske kommunikations*net* ret til adgang til al eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur med henblik på etablering af elementer af *VHC-net*, hvis duplikering er teknisk umulig eller økonomisk ineffektiv.
3. Alle indehavere af retten til at bruge adgangspunktet og den bygningsinterne fysiske infrastruktur skal imødekomme alle rimelige *skriftlige* anmodninger om adgang til adgangspunktet og den bygningsinterne fysiske infrastruktur fra *udbydere af* offentlige elektroniske kommunikations*net* på fair, *rimelige* og ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser, herunder pris, hvor det er relevant. *Medlemsstaterne kan fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodningen.*

4. Hvis der ikke er fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur tilgængelig, har **alle udbydere af** offentlige elektroniske kommunikations**net** ret til efter aftale med **ejeren og/eller** abonnenten **i overensstemmelse med national ret og at bruge den eksisterende bygningsinterne fysiske infrastruktur, i det omfang den er til rådighed og tilgængelig i henhold til stk. 3**, at terminere deres net på abonnentens lokaliteter, forudsat at tredjeparters private ejendom påvirkes mindst muligt.
5. Denne artikel berører hverken ejendomsretten for ejeren af adgangspunktet eller den bygningsinterne fysiske infrastruktur, hvor indehaveren af brugsretten til den pågældende infrastruktur eller det pågældende adgangspunkt ikke er ejer heraf, og ejendomsretten for andre tredjeparter såsom grundejere og bygningsejere.
6. **Senest den ... [18 måneder fra datoen for denne forordnings ikrafttræden] offentliggør BEREC** efter høring af interessenter, de nationale tvistbilæggelsesorganer og andre kompetente EU-organer eller -agenturer i de relevante sektorer i det relevante omfang **og under hensyntagen til veletablerede principper og de forskellige situationer i de enkelte medlemsstater** i tæt samarbejde med **Kommissionen retningslinjer for vilkårene og betingelserne for adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur, herunder** for anvendelsen af **fair og rimelige vilkår og betingelser, og for de kriterier, som de nationale tvistbilæggelsesorganer bør følge ved bilæggelse af tvister.**

Artikel 12

Digitalisering af centrale informationssteder

1. Centrale informationssteder stiller passende digitale værktøjer til rådighed såsom i form af webportaler, **databaser**, digitale platforme eller digitale applikationer for at muliggøre online udøvelse af alle rettigheder og online overholdelse af alle forpligtelser i denne forordning.
2. Medlemsstaterne kan sammenkoble eller helt eller delvis integrere flere **eksisterende eller nyligt udviklede** digitale værktøjer, der understøtter de centrale informationssteder omhandlet i stk. 1, i det omfang, det er passende, **for at undgå duplikering af digitale værktøjer**.
3. Medlemsstaterne opretter et centralt nationalt digitalt indgangspunkt, som består af en fælles brugergrænseflade, for at sikre uhindret adgang til de digitaliserede centrale informationssteder.
4. **Medlemsstaterne sikrer tilstrækkelige tekniske, finansielle og personalemæssige ressourcer til at støtte udrulningen og digitaliseringen af centrale informationssteder.**

Artikel 13
Bilæggelse af tvister

1. Uden at det berører muligheden for at indbringe en sag for en domstol, har alle parter ret til at indbringe en tvist, der måtte opstå, for det kompetente nationale tvistbilæggelsesorgan oprettet i henhold til artikel 14:
 - a) hvis der nægtes adgang til eksisterende infrastruktur, eller hvis der ikke er indgået en aftale om specifikke vilkår og betingelser, herunder pris, senest én måned efter datoen for modtagelse af anmodningen om adgang i medfør af artikel 3
 - b) i forbindelse med rettighederne og forpligtelserne i artikel 4 og 6, herunder, hvis de oplysninger, der anmodes om, ikke er stillet til rådighed inden for ***de gældende frister***
 - c) hvis der ikke er indgået en aftale om koordinering af anlægsarbejder i henhold til artikel 5, stk. 2, senest én måned efter datoen for modtagelse af den formelle anmodning om koordinering af anlægsarbejder, eller
 - d) hvis der ikke er indgået en aftale om adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur som omhandlet i artikel 11, stk. 2 eller 3, senest én måned efter datoen for modtagelse af den formelle anmodning om adgang.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at det kompetente nationale tvistbilæggelsesorgan i tilfælde af tvister omhandlet i stk. 1, litra a) og d), hvor den enhed, hvorfra operatøren har anmodet om adgang, samtidig er den enhed, der har ret til at tildele anlægsrettigheder i forhold til den ejendom, på, i eller under hvilken genstanden for anmodningen om adgang befinder sig, også kan bilægge tvister om anlægsrettigheder.

2. Under fuld hensyntagen til proportionalitetsprincippet og de principper, der er fastsat i de relevante vejledninger fra Kommissionen *eller retningslinjer fra BEREC*, træffer det nationale tvistbilæggesorgan, der er omhandlet i stk. 1, bindende afgørelse for at bilægge tvisten:
- a) senest fire måneder efter datoen for modtagelse af anmodningen om bilæggelse af tvisten for så vidt angår de tvister, der er omhandlet i stk. 1, litra a)
 - b) senest én måned efter datoen for modtagelse af anmodningen om bilæggelse af tvisten for så vidt angår de tvister, der er omhandlet i stk. 1, litra b), c) og d). ■

Disse frister må kun forlænges under *behørigt begrundede* særlige omstændigheder.

3. For så vidt angår tvister omhandlet i stk. 1, litra a), c) og d), kan de nationale tvistbilæggesorganers afgørelse bestå i, at der fastsættes fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, hvor det er relevant.
4. ***Tvistbilæggesorganerne offentliggør deres afgørelser under overholdelse af principperne om fortrolighed og beskyttelse af forretningshemmeligheder. Det centrale informationssted sikrer adgang til de afgørelser, der offentliggøres af tvistbilæggesorganerne.***

Hvis tvisten vedrører adgang til en operatørs infrastruktur, og det nationale tvistbilæggesorgan er den nationale tilsynsmyndighed, tages der hensyn til de mål, der er fastsat i artikel 3 i direktiv (EU) 2018/1972, hvis det er relevant.

5. **Denne** artikel supplerer og berører ikke retsmidler og -procedurer i overensstemmelse med artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

Artikel 14

Kompetente organer

1. Medlemsstaterne opretter eller udpeger et eller flere kompetente organer til at udføre de opgaver, der pålægges det nationale tvistbilæggelsesorgan i overensstemmelse med artikel 13, stk. 1 ("det nationale tvistbilæggelsesorgan").
2. Det nationale tvistbilæggelsesorgan skal være retligt adskilt fra og funktionelt uafhængigt af alle netoperatører og alle offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, der er berørt af tvisten. Medlemsstater, der stadig ejer eller kontrollerer netoperatører, sikrer en effektiv strukturel adskillelse af de opgaver, der er forbundet med de nationale tvistbilæggelsesprocedurer og det centrale informationssted, fra de aktiviteter, der er forbundet med ejerskab eller kontrol.

Nationale tvistbilæggelsesorganer handler uafhængigt og objektivt og må ikke søge eller modtage instrukser fra noget andet organ, når de afgør tvister, der indbringes for dem. Dette må ikke være til hinder for, at der kan føres tilsyn i overensstemmelse med national ret. Kun kompetente klageinstanser har beføjelse til at suspendere eller omstøde afgørelser, der er truffet af de nationale tvistbilæggelsesorganer.

3. Det nationale tvistbilæggelsesorgan kan opkræve gebyrer for at dække omkostningerne ved at udføre de opgaver, det er blevet pålagt.
4. Alle parter, der er berørt af en tvist, samarbejder fuldt ud med det nationale tvistbilæggelsesorgan.
5. Opgaverne for et centralt informationssted som omhandlet i artikel 3-10, 12 og 13 udføres af et eller flere kompetente organer udpeget af medlemsstaterne på nationalt, regionalt eller lokalt niveau, alt efter hvad der er passende. For at dække omkostningerne ved at udføre disse opgaver kan der opkræves gebyrer for brugen af det centrale informationssted.
6. Stk. 2, **første afsnit**, finder **tilsvarende** anvendelse på de kompetente organer, der udfører et centralt informationssteds opgaver.
7. De kompetente organer udøver deres beføjelser upartisk, gennemsigtigt og rettidigt. Medlemsstaterne sikrer, at de har tilstrækkelige tekniske, **finansielle og personalemæssige ressourcer** til at udføre de opgaver, som de pålægges.
8. Medlemsstaterne offentliggør de opgaver, der skal udføres af det enkelte kompetente organ, via et centralt informationssted, navnlig hvis disse opgaver tildeles mere end ét kompetent organ, eller hvis de tildelte opgaver ændrer sig. Hvis det er relevant, rådfører de kompetente organer sig og samarbejder med hinanden om anliggender af fælles interesse.

9. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om, hvilke kompetente organer der i overensstemmelse med denne artikel skal udføre en opgave i henhold til denne forordning, og om deres respektive ansvarsområder ■ samt om enhver ændring heraf, før en sådan udpegning eller ændring træder i kraft.
10. Alle afgørelser truffet af et kompetent organ skal i overensstemmelse med national ret kunne indbringes for en fuldt ud uafhængig klageinstans, herunder en instans, som har domstolskarakter. Artikel 31 i direktiv (EU) 2018/1972 finder tilsvarende anvendelse på alle klager i henhold til dette stykke.

Klageadgangen i overensstemmelse med første afsnit berører ikke parternes ret til at indbringe tvisten for den kompetente nationale domstol.

■

Artikel 15

Sanktioner ■

Medlemsstaterne fastsætter regler om sanktioner ■ , der skal anvendes i tilfælde af overtrædelser af denne forordning eller af eventuelle bindende afgørelser truffet i henhold til denne forordning af de kompetente organer, som er omhandlet i artikel 14, og træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de anvendes. Sanktionerne skal være passende, effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

Artikel 16

Rapportering og overvågning

1. Senest den ... [fire år fra datoen for denne forordnings ikrafttræden] forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om gennemførelsen af denne forordning. Rapporten skal omfatte et resumé af virkningerne af de foranstaltninger, der fastsættes i denne forordning, og en vurdering af de fremskridt, der gøres med at nå målene heri, herunder om og hvordan denne forordning kan bidrage yderligere til at nå konnektivitetsmålene i afgørelse (EU) 2022/2481.

Rapporten skal omfatte enhver udvikling med hensyn til denne forordnings anvendelsesområde, som har en potentiel indvirkning på fremskridtene hen imod en hurtig og omfattende udrulning af VHC-net i landdistrikter, øområder og afsidesliggende områder såsom øer og bjergrige og tyndtbefolkede regioner samt på udviklingen af markedet for masteinfrastruktur og udbredelsen af forskellige backhaulløsninger, herunder satellitbackhaul i digital højhastighedskonnektivitet.

2. Med henblik herpå kan Kommissionen anmode medlemsstaterne om oplysninger, som skal forelægges uden unødigt ophold. Senest den ... [18 måneder fra datoen for denne forordnings ikrafttræden] fastsætter medlemsstaterne i tæt samarbejde med Kommissionen via Kommunikationsudvalget, som er oprettet i henhold til artikel 118 i direktiv (EU) 2018/1972, indikatorer for på passende vis at overvåge anvendelsen af denne forordning og mekanismen til at sikre periodisk dataindsamling og rapportering til Kommissionen.

Artikel 17

Ændring af forordning (EU) 2015/2120

I forordning (EU) 2015/2120 foretages følgende ændringer:

1) I artikel 2 tilføjes følgende numre:

*"5) "nummeruafhængig interpersonel kommunikationstjeneste": nummeruafhængig interpersonel kommunikationstjeneste som defineret i artikel 7, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972**

- 6) *"indenlandsk kommunikation": enhver nummerbaseret interpersonel kommunikationstjeneste, der originerer i forbrugerens indenlandske udbyders medlemsstat og terminerer ved et fastnet- eller mobilnummer i den nationale nummerplan i samme medlemsstat*
- 7) *"EU-intern kommunikation": enhver nummerbaseret interpersonel kommunikationstjeneste, der originerer i forbrugerens indenlandske udbyders medlemsstat og terminerer ved et fastnet- eller mobilnummer i den nationale nummerplan i en anden medlemsstat.*

** Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (EUT L 321 af 17.12.2018, s. 36)."*

2) *I artikel 5a tilføjes følgende stykker:*

- "7. Fra den 1. januar 2029 må udbydere ikke anvende forskellige detailpriser for forbrugere af indenlandsk kommunikation og EU-intern kommunikation, forudsat at der vedtages tekniske regler om beskyttelsesforanstaltninger med hensyn til f.eks. bæredygtighed, rimeligt forbrug og bekæmpelse af svig. Senest den 30. juni 2028 vedtager Kommissionen efter høring af BEREC en gennemførelsesretsakt, der fastsætter disse tekniske regler, efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 5b.*

8. *Fra den 1. januar 2025 kan udbydere på frivillig basis opfylde forpligtelsen i stk. 7 til ikke at anvende forskellige detailpriser. Disse udbydere er undtaget fra forpligtelserne i stk. 1 med forbehold af en politik om rimeligt forbrug, således at fordelene ved ensartede detailpriser for indenlandsk og EU-intern kommunikation kommer forbrugerne tidligere til gode. Med henblik herpå vedtager Kommissionen senest den 31. december 2024 efter høring af BEREC en gennemførelsesretsakt om rimeligt forbrug baseret på typiske forbrugsmønstre og foranstaltninger til bekæmpelse af svig. Denne gennemførelsesretsakt vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 5b, stk. 2.*
9. *Senest den 30. juni 2027 gennemgår Kommissionen efter høring af BEREC denne artikel, og på grundlag af vurderingen af dens virkning kan Kommissionen, hvis det er passende, beslutte at fremsætte et lovgivningsmæssigt forslag med henblik på at ændre den.*
10. *Den i stk. 9 omhandlede vurdering skal omfatte:*
- a) udviklingen i engrosomkostningerne i forbindelse med levering af EU-intern kommunikation*
 - b) udviklingen i konkurrencen på markedet for levering af nummerbaserede interpersonelle kommunikationstjenester og tendensen i detailpriserne for EU-intern kommunikation i de forskellige medlemsstater*

- c) *udviklingen i forbrugerpræferencer og udvalget af særtilbud og bundter, for hvilke der ikke opkræves betaling på grundlag af faktisk forbrug af EU-intern kommunikation*
- d) *den mulige indvirkning på de nationale markeder af leveringen af nummerbaserede interpersonelle kommunikationstjenester og navnlig på de detailpriser, der opkræves hos forbrugerne i almindelighed, under hensyntagen til omkostningerne i forbindelse med levering af EU-intern kommunikation og foranstaltningernes potentielle indvirkning på udbydernes indtægter og, hvis det er muligt, udbydernes investeringskapacitet, navnlig med henblik på den fremtidige udrulning af net i overensstemmelse med konnektivitetsmålene i afgørelse (EU) 2022/2481, hvis der ikke allerede anvendes yderligere gebyrer for EU-intern kommunikation*
- e) *omfanget af brugen af, tilgængeligheden af samt konkurrenceevnen for nummeruafhængige interpersonelle kommunikationstjenester eller eventuelle alternativer til EU-intern kommunikation*
- f) *udviklingen i tarifplaner for så vidt angår EU-intern kommunikation, og navnlig i hvilken udstrækning gennemførelsen af foranstaltningerne i stk. 8 har skabt resultater i retning af en ophævelse af detailprisforskellene for forbrugerne mellem indenlandsk og EU-intern kommunikation.*

11. *Med henblik på at foretage den i stk. 9 omhandlede vurdering indsamler BEREC regelmæssigt relevante oplysninger fra de nationale tilsynsmyndigheder. Hvis det er relevant, kan de nationale tilsynsmyndigheder levere sådanne data i samarbejde med andre kompetente myndigheder. De data, som BEREC indsamler i henhold til nærværende stykke, indberettes til Kommissionen mindst én gang om året. Kommissionen offentliggør dem. For at sikre, at BEREC kan opfylde sine forpligtelser i henhold til nærværende stykke, er udbyderne forpligtet til at samarbejde ved at indgive de ønskede data, herunder fortrolige data, til de relevante nationale myndigheder."*

3) *Følgende artikel indsættes:*

"Artikel 5b

Udvalgsprocedure

1. *Med henblik på at opfylde sine forpligtelser i henhold til denne forordnings artikel 5a bistår Kommissionen af Kommunikationsudvalget nedsat ved artikel 118, stk. 1, i direktiv (EU) 2018/1972. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.*

2. *Når der henvises til denne artikel, finder artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse."*

4) *I artikel 10, stk. 5, ændres datoen "den 14. maj 2024" til datoen "den 30. juni 2032".*

Artikel 18

Ophævelse

1. Direktiv 2014/61/EU ophæves *med virkning fra den ... [datoen for denne forordnings anvendelse].*
2. *Hvis de bestemmelser i denne forordning, der erstatter bestemmelserne i direktiv 2014/61/EU, finder anvendelse fra en senere dato, forbliver følgende tilsvarende bestemmelser i nævnte direktiv uanset denne artikels stk. 1 i kraft indtil samme dato, som anført nedenfor:*
 - a) *Nævnte direktivs artikel 4, stk. 2 og 3, og stk. 4, første punktum, artikel 6, stk. 1, 2, 3 og 5, og artikel 7, stk. 1 og 2, forbliver i kraft indtil den ... [24 måneder fra datoen for denne forordnings ikrafttræden].*
 - b) *Nævnte direktivs artikel 8, stk. 1-4, forbliver i kraft indtil den ... [21 måneder fra datoen for denne forordnings ikrafttræden].*
3. Henvisninger til det ophævede direktiv gælder som henvisninger til denne forordning og læses efter sammenligningstabellen i bilaget.

Artikel 19

Ikrafttræden og anvendelse

1. Denne forordning træder i kraft på tredjedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.
2. Den finder anvendelse fra den ... [**18 måneder fra *datoen for denne forordnings ikrafttræden***].
3. ***Uanset denne artikels stk. 2 finder:***
 - a) ***artikel 5, stk. 6, og artikel 11, stk. 6, anvendelse fra den ... [datoen for denne forordnings ikrafttræden]***
 - b) ***artikel 17 anvendelse fra den 15. maj 2024***
 - c) ***artikel 10, stk. 1, 2 og 3, anvendelse fra den ... [21 måneder fra datoen for denne forordnings ikrafttræden]***
 - d) ***artikel 4, stk. 3, artikel 6, stk. 1, artikel 7, stk. 2 og 3, og artikel 12, stk. 1, 2 og 3, anvendelse fra den ... [24 måneder fra datoen for denne forordnings ikrafttræden].***

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i ..., den ...

På Europa-Parlamentets vegne

På Rådets vegne

Formand

Formand

BILAG

Sammenligningstabel

Direktiv 2014/61/EU	Denne forordning
Artikel 1, stk. 1	Artikel 1, stk. 1
Artikel 1, stk. 2	Artikel 1, stk. 3
Artikel 1, stk. 3	Artikel 1, stk. 3
Artikel 1, stk. 4	Artikel 1, stk. 2
-	Artikel 1, stk. 4
-	Artikel 1, stk. 5
Artikel 2	Artikel 2
Artikel 3, stk. 1	Artikel 3, stk. 11
Artikel 3, stk. 2	Artikel 3, stk. 1
—	Artikel 3, stk. 2
-	Artikel 3, stk. 3
—	Artikel 3, stk. 4
Artikel 3, stk. 3	Artikel 3, stk. 5
—	Artikel 3, stk. 6
Artikel 3, stk. 3, andet afsnit	Artikel 3, stk. 7
Artikel 3, stk. 4	Artikel 13, stk. 1, litra a)
Artikel 3, stk. 5	Artikel 13, stk. 2
	Artikel 13, stk. 3

	Artikel 13, stk. 4, andet afsnit
-	Artikel 3, stk. 8
—	Artikel 3, stk. 9
	Artikel 3, stk. 10
Artikel 3, stk. 6	Artikel 3, stk. 12
-	Artikel 3, stk. 13
Artikel 4, stk. 1	Artikel 4, stk. 1
Artikel 4, stk. 2	Artikel 4, stk. 3
-	Artikel 4, stk. 2
Artikel 4, stk. 3	Artikel 4, stk. 1 Artikel 4, stk. 3
Artikel 4, stk. 4, første punktum	Artikel 4, stk. 3
-	Artikel 4, stk. 4
Artikel 4, stk. 4, andet og tredje punktum	Artikel 4, stk. 1, andet og tredje afsnit
Artikel 4, stk. 5	Artikel 4, stk. 5
Artikel 4, stk. 6	Artikel 13, stk. 1, litra b) Artikel 13, stk. 2, litra b)
Artikel 4, stk. 7	Artikel 4, stk. 6 Artikel 4, stk. 7
Artikel 4, stk. 8	Artikel 4, stk. 8
Artikel 5, stk. 1	Artikel 5, stk. 1

Artikel 5, stk. 2	Artikel 5, stk. 2
—	Artikel 5, stk. 3
—	Artikel 5, stk. 4
Artikel 5, stk. 3	Artikel 13, stk. 1, litra c)
Artikel 5, stk. 4	Artikel 13, stk. 2, litra b) Artikel 13, stk. 3
Artikel 5, stk. 5	Artikel 5, stk. 5
—	Artikel 5, stk. 6
Artikel 6, stk. 1	Artikel 6, stk. 1
Artikel 6, stk. 2	—
Artikel 6, stk. 3	Artikel 6, stk. 1
Artikel 6, stk. 4	Artikel 13, stk. 1, litra b), og stk. 2, litra b)
Artikel 6, stk. 5	Artikel 6, stk. 2
—	Artikel 7, stk. 1
Artikel 7, stk. 1	Artikel 7, stk. 2
Artikel 7, stk. 2	Artikel 7, stk. 3
—	Artikel 7, stk. 4
Artikel 7, stk. 3	Artikel 7, stk. 5
-	Artikel 7, stk. 6 Artikel 7, stk. 7

	Artikel 7, stk. 8 Artikel 7, stk. 9 Artikel 7, stk. 10 Artikel 7, stk. 11 Artikel 7, stk. 12
Artikel 7, stk. 4	-
-	Artikel 8
-	Artikel 9
Artikel 8, stk. 1	Artikel 10, stk. 1
Artikel 8, stk. 2	Artikel 10, stk. 2
Artikel 8, stk. 3	Artikel 10, stk. 6
Artikel 8, stk. 4	Artikel 10, stk. 7 Artikel 10, stk. 8
Artikel 9, stk. 1	Artikel 11, stk. 1
Artikel 9, stk. 2	Artikel 11, stk. 2
Artikel 9, stk. 3	Artikel 11, stk. 3 Artikel 13, stk. 1, litra d) Artikel 13, stk. 2
Artikel 9, stk. 4	Artikel 11, stk. 3
Artikel 9, stk. 5	Artikel 11, stk. 4
Artikel 9, stk. 6	Artikel 11, stk. 5

—	Artikel 11, stk. 6
—	Artikel 12
—	Artikel 13, stk. 1, andet afsnit
—	Artikel 13, stk. 4, første afsnit
	Artikel 13, stk. 5
Artikel 10, stk. 1	Artikel 14, stk. 1
Artikel 10, stk. 2	Artikel 14, stk. 2 og 3
Artikel 10, stk. 3	Artikel 14, stk. 4
Artikel 10, stk. 4	Artikel 14, stk. 5
—	Artikel 14, stk. 6
—	Artikel 14, stk. 7
Artikel 10, stk. 5	Artikel 14, stk. 9
Artikel 10, stk. 6	Artikel 14, stk. 10
Artikel 11	Artikel 15
Artikel 12	Artikel 16, stk. 1
	Artikel 16, stk. 2
-	Artikel 17
-	Artikel 18
Artikel 13	—
Artikel 14	Artikel 19

Artikel 15	
------------	--